Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ... 21-нэд гарана | № 59 (14170) | 1976 оной мартын 11, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

Ажалай бүри һайн үрэ дүнгүүдые түйлахада, арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, экономикые болон хүн зоной баян дэлгэр байдалые улам саашадань хүгжөөлгын аша туһада арбадахи табан жэлые ашаг үрэ түгэс, эрхим шанар хангаха табан жэл болгохын түлэ шухала юумэ хэхэ хэрэгтэй.

(СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдһээ).

ЛЕНИНЭЙ ТУГ ДОРО—КОММУНИЗМ ТЭЭШЭ

...февралиин 24 һөө мартын 5 боло... Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV ...боложо дүүрэбэ.

...бэриин хэрэгэй үргэлжэлэл, агууехэ ...үзэл сурталай бэелэл болоһон совет ...революционно-зохёохы үйлэ хэрэгүү...ри ехэ дэлисые, гүн гүнзэгыень съезд ...тодоор харуулһан байна.

...партии Ленинэй хараалһан замаар ...гүйгөөр дабшана гэжэ съезд бата...луулаа. Манай партии хүдэлмэришэн ан... бүхы ажалшадай, бүхы арадай полити...дарладагша байһан үүргэеэ нэрэтэй тү...бэелүүлнэ. Арад зон партиин по... гүнзэгыгөөр ойлгожо, гүн зүрхэнһөө ... Манай социалис Эхэ ороной түгэс ...дэшэлээ. Совет общестзын үзэл сур... политическэ нэгэдэл, манай ороной бү...радуудай аха дүүгэй хани барисаан улам ... Коммунис партиие тойрон тэдэнэр ...гаар жагсаа.

...гаран коммунис болон хүдэлмэришэнэй ...дай, национально-демократическа ...болон хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд съезд ...байлсаба. Совет коммунистнуудай дээдэ ...тэдэнэй хабаадалсаһан ушар эб ...лай түлөө, арадуудай эрхэ сүлөөгэй, ...-дэбжэлтын түлөө бүхы дэлхэйн ...дтэй манай партиин тогтооһон амп... интернациональна холбоогой улам үр...хижэжэ байһые харуулаа.

...съезд «КПСС-эй Центральна Комите..., дотоодын болон гадаадын поли... талаар партиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зо...нууд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Генераль...тарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэ...лажа, зүбшэн хэлсэһэн байна.

...Л. И. Брежневэй элидхэл дотор ма... ороной экономическа болон социально...ческэ хүгжэлтэ, дэлхэйдэхи мүнөөнэй ...партиин политическэ, эмхидхэлэй бо...ртал хүмүүжүүлгын хүдэлмэри али бү...р, гүйсэд дүүрэнээр шэнжэлэгдэһэн ...СССР тэ саашадаа коммунизм байгуул... жабхаланта программа тэрээн дотор ...гдэжэ, КПСС-эй дотоодын болон га... политикын гол шэглэлнүүд тодорхой... Энэ айхабтар ехэ удха шанартай до... марксизм-ленинизмын теориие зохёо...хүгжөөжэ, нииитын хүгжэлтын саа...шанхи хараа замые гүнзэгыгөөр ойлгохо арга коммунистнуудта, бүхы ажалшадта олгоно.

Съездын делегадууд, бүхы парти болон арад зон КПСС-эй ЦК-гай Тоосоото элидхэлые айхабтар ехэ урма баяртайгаар шагнаһан, ун-шаһан байна. Хамаг зоной хамтын хүсэл зорилгынь съездын Резолюци дотор харагдаа гэбэл:

1. «Партиин Центральна Комитедэй политическэ хараа шугам болон бодото ажал ябуулгыень гүйсэд дүүрэнээр бүхыдэнь һайшааха.

2. КПСС-эй Центральна Комитедэй Тоосоото элидхэл һайшааха, тиин КПСС-эй Центральна Комитедэй Тоосоото элидхэл дотор нүхэр Л. И. Брежневэй дэбжүүлэн табиһан һанал бодолнууд болон зорилгонуудые ажал хүдэлмэридөө хүтэлбэри болгохыень бүхы партиина организацинуудта дурадхаха».

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдые» съезд нэгэн дуугаар батала абаа. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгин тус асуудалаар элидхэл хээ.

«Империализмын болон хархис хүсэнүүдэй һабарта ороод, тамалагдажа байгшадта эрхэ сүлөө!» гэһэн Мэдүүлгэ съезд тунхаглаһан байна.

Съезд партиин хүтэлбэрилхы органуудые нэгэн дуугаар һунгаа.

Агууехэ совет арад түрэл партиингаа съездые политическэ болон ажалай айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтаба. Манай хизааргүй үргэн Эхэ ороной бүхы булан тохойнуудта болоһон митинг, суглаанууд дээрэ, мүн үһанай урасхал мэтээр ерэһэн амаршалгын бэшэгүүд дотор, съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан ажалай вахтада амжагдаһан түйлалтануудаараа совет хүнүүд Эхэ орондоо иналган дурладаг мэдэрэлээ, партидаа хизааргүй ехээр дурлан этигэдэг байһанаа шэнэ хүсэтэйгөөр харуулжа. Центральна Комитедэй, мүн нугаршагүй хатуу ленинец, манай үе сагай элитэ ехэ политическэ ажал ябуулагша, эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэлшэ нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй ЦК-гай Политбюрогой үрэ ехэтэ ажал ябуулгые сүм һайшааһанаа мэдүүлбэ.

КПСС-эй XXIV съездһээ хойшо үнгэрһэн табан жэлэй туршада Советскэ Союз коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлаһан байна. Юһэдэхи табан жэлэй ниитэ үрэ дүнгүүдэй сэгнэлтэдэ гол шухалань юуб гэхэдэ, совет арадай шэн габьяата ажал хүдэлмэреэр, партиин хүтэлбэрилэн шэглүүлдэг үүргын ашаар арадай ажахы тогтууритайгаар урган хүгжөөгдэжэ, хараалагдаһан социально-экономическа зорилгонууд амжалтатайгаар шиндхэгдэһэн байна.

Промышленна продукциин, капитальна барилгын, мүн арад зоной байдал һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудта гүрэнэй зорюулһан һомололгонуудай бүрин ургалтын талаар юһэдэхи табан жэл оронойимнай түүхэдэ эгээл эрхим табан жэл болобо.

«...Манай экономическа хүгжэлтын шэглэл болон шэнжэ шанарынь КПСС-эй XXIV съездын гол шухала заабаринууд болон Директивэнүүдтэй гүйсэд тааруу байгаа, — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев мэдүүлээ. — Коммунис партиин ударидалгаар коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, арад зоной байдал һайжаруулха, ороной аюулгүйе хангаха хэрэгтэ юһэдэхи табан жэлдэ шэнэ ехэ алхам хэгдэбэ. XXIV болон XXV съезднүүдэй хоорондо партиин бэелүүлһэн экономическа ажал ябуулгын политическэ үрэ дүнгынь иимэ. Совет хүнүүдэй баатар габьяата ажал хүдэлмэриин гол үрэ дүн иимэ».

КПСС-эй XXV съезд хүгжэлтэ түгэс социалис общестзын эрхэ байдалда ерэхэ табан жэлдэ, мүн бүри саашанхи үедэ бэелүүлэгдэхэ партиин экономическа политикын гол заабаринуудые тодорхойлон, улам саашадань хүгжөөбэ. Гол шухала зорилгонуудаараа, ажахын ябуулгын гол шэглэлнүүдээрээ юһэдэхи ба арбадахи табан жэлэй түсэбүүд нэгэн бүхэли зүйл болоно. Партиин экономическа политикын удаан сагай шэглэл тухай эндэ хэлэгдэнэ бшуу. В. И. Ленинэй хэлэһэн үгэнүүдые хэрэглэбэл, энэ ушарта «манай ажал хүдэлмэриин, манай политикын, манай тактикын, манай стратегиин ниитэ түсэб...» харагдана гээшэ.

Арад зоной энхэ байдал хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха гээшэ партиин дээдэ зорилгонь болоно. Энэ зорилго тээшэ абаашаха тэрэнэй экономическа стратегинь ямар бэ гэхэдэ, ниитын үйлэдбэри эршэ түгэлдэрөөр, тааруу тэнсүүгээр хүгжөөгдэхэ, тэрэнэй ашаг үрэ дээшэлүүлэгдэхэ, эрдэм, техникын дэбжэлтэ түргэдхэгдэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэхэ, арадай ажахын бүхы шатануудта ажал хүдэлмэриин шанар али болохоор һайжаруулагдаха ёһотой. Эдэ бүгэдэ арбадахи табан жэлэй гол зорилго дотор найруулагданхай. Энээнтэй хамта ороной экономикые 1990 он болотор саашадаа хүгжөөхэ эхин түрүүшын зорилгонууд пан руулагдажа байна. 1976—1990 онуудай туршада оромнай үнгэрһэн 15 жэлэй үедэхидэ орходоо хоёр дахин шахуу ехэ материальна болон мүнгэ зөөриин баялигтай болохо юм. Тингэжэ партиин Программа дотор, мүн һүүлшын съезднүүдтэ табигдаһан социально-экономическа зорилгонуудые шиндхэхэ шэнэ арга боломжонууд болгогдохо байна. Түбхын түрүүндэ совет хүнүүдэй ажаллаха эрхэ байдал болон ажаһуудалыень саашадань һайжаруулха, тэдэнэй соёл культурын хэмжээе дээшэлүүлхэ, мүн шэнэ хүниие бүрилдүүлэн хүмүүжүүлхэ, хүниие али бүхы талаар хүгжөөхэ, социалис ёһоной ажабайдалые нарижуулха хэрэгтэ энэ хабаатай.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин хүлһые 16—18 процентээр дээшэлүүлхэ, ниитын ажахыһаа абтадаг колхозигуудай олзо доходые 24—27 процентээр, хэрэглэмжын ниитын жасаһаа абтадаг түлбэри болон хүнгэлэлтэнүүдые 28—30 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн үргэн ехэ социальна программа юһэдэхи табан жэлдэ хараалагдаа. 545—550 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай шэнэ байрын гэрнүүд баригдаха. Хүнэй элүүрые хамгаалха, арадай һуралсал болон соёлые саашадань хүгжөөхэ хэдэн хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхэ.

Ороной экономическа хүсэ шадалые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин фонднуудые үргэдхэжэ, үндэһөөрнь шэнэлхэ, тэрэшэлэн манай экономикын үндэһэ һуури болгошо хүндэ промышленностиие тогтууритайгаар, тааруу тэнсүүгээр хүгжөөхэ гээшэ арбадахи табан жэлдэ, мүн саашанхи удаан болзорто партиин бэелүүлхэ экономическа стратегиин гол һудаһанинь болоно. Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хубаарилга һайжаруулагдаха. Сибириин, Хойто зүгэй, Дунда Азиин, Алас-Дурна зүгэй нютагуудые саашадаа улам ехээр ашаглаха гэжэ хараалагдана.

Оронойимнай урда табигдаһан олон янзын экономическа болон социальна зорилгонуудые амжалтатайгаар шиндхэлгэ ажалай бүтээсын түргэн ургалтаһаа, ниитын бүхы үйлэдбэриин ашаг үрын эрид дээшэлэлгэһээ дулдыдаха юм. Ашаг үрые дээшэлүүлхэ гээшэ манай экономическа стратегиин шухалын шухала таһаршагүй хубинь мүн. Шэнэ табан жэл — ашаг үрэ ба шанарай табан жэл мүн. Тиихэтэй хамта парти тоогой талаар ургалта тухай мартанагүй. Национальна доходые 1980 ондо 457,5 миллиард түхэриг хүрэтэр ехэдхэхэ, ондоогоор хэлэхэдэ 96 миллиард түхэригөөр ехэ болгохо гэжэ түсэблэгдэнэ. Промышленностиин продукци 197 миллиард шахуу түхэригөөр ехэ боложо, 720 миллиард түхэриг үлүүлхэ юм.

Ажалай бүтээсын дээшэлүүлэгдэһэнэй ашаар промышленна продукциин ургалтын 90 шахуу процентнь, мүн хүдөө ажахыда болон барилгада продукциин бүхы ургалтань туйлагдаха байна.

Тиин түсэблэлгын, ажахын ябуулгын талаар бии байгаа дутагдалнууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд съезд дээрэ энээнтэй дашарамдуулан, тэмдэглэгдэһэн байна. Үйлэдбэриин зарим предприятинууд тогтоогдоһон болзорто ашаглалгада оруулагдаагүй гү, али хэрэглэгдээгүй байха юм. Зарим һалбаринуудта эрдэм ухаан болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гээшэ һула талань байһаар. Илангаяа ажалай саг гээхэ, миин зогсохо, жэгдэ бэшээр хүдэлмэрилхэ, мүн ажалай болон технологиин талаар һула журам заршамтай байха, мүн хэдэн предприятинуудта хүдэлмэрилэгшэдэй ажалаа ходо һэлгүүлдэг ушар илангаяа эбсэжэ болохоор бэшэ зүйлнүүд мүн. Материальна болон мүнгэн зөөриин баялигые гамтайгаар ашаглаха шухала. Манда эгээл үнэтэйгөөр һанагдаха Эхэ оронойнгоо баялиг болон хүсэ шадалай түлөө, арад зоной энхэ амгалан һуухын, һалбаран бадархын түлөө бидэнэр хамаг юумэеэ арьбалан гамнаха ёһотонбди.

Шэнэ табан жэлдэ арадай ажахыда зорюулагдаха капитальна һомололгын хэмжээн 630 миллиард шахуу түхэриг болохо, ондоогоор хэлэхэдэ, 24—26 процентээр дээшэлхэ байна. Тиихэдэ мүнөө хүдэлжэ байгаа предприятинуудые техническэ талаар шэнээр зэбсэглэхэ, һэльбэн заһаха хэрэгтэ материальна болон мүнгэн зөөриин нөөсэнүүд түбхын түрүүндэ зорюулагдаха юм.

(Түгэсхэлынь 3 дахи нюурта).

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

ТАРИАЛАН, САБШАЛАНГАЙ УРГАСА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ. ҺАЙЖАРУУЛАГДАҺАН ГАЗАРЫЕ ЗҮБӨӨР АШАГЛАХА ТАЛААР ГАБШАГАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ХОЁР ҺАРА ҮНГЭРГЭХЭ ТУХАЙ

...ашадаа тариалан, сабшалан, бэлшэриин газа... илангаяа үһалагдадаг, намагһаа хатаагдаһан ...бусад һайжаруулагдаһан газарые ашаг үрэ ...гээр хэрэглэхын, хүдөө ажахын таримал ур...нуудай, сабшалангай ногооной ургасые дээ...лүүлхын тула КПСС-эй обкомой бюро, Буряа... АССР-эй Министрнүүдэй Совет тусхай тогтоол ...лан абаба.

Тариалан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ, тэн...наг шэбхэ болон минеральна утэгжүүлгэ ехээр ...э тарааха, үһалууриин системэнүүдые гүргэ... заһажа бэлэн болгохо, тариалан, сабшаланда ...г нойто үгэхэ, үһалуури хэхын тула 1976 оной ...рын 15-һаа майн 15 болотор габшагай хүдэлмэ... хоёр һара соносхохо гэжэ тус тогтоол соо зааг... Энэ хоёр һара соо хэхэ хүдэлмэриин дааба... аймаг бүхэндэ хүргэгдөө.

...хоёр һарын туршада тариалан, сабшалан дээрэ ...зонние олоор гаргажа, эршэмтэй шанга хүдэл... эмхидхэхэ гэжэ хүдөө ажахын болон мелио...н ба үһанай ажахын министерствэнүүд, ...хозтехника» Буряадай нэгэдэл, хүдөө ажа... трестнүүд, КПСС-эй райкомууд, аймгүйсэдко..., хүдөө ажахын управленинүүд, мүн үһалуу... системэнүүдэй управленинүүд, колхоз, совхо...й хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд ...алагдаа. Тингэжэ хүдөө ажахын бүхы ургамал...й, үбһэ ногооной үндэр баян ургаса абаха, ...гаяа газараа эрхим һайнаар үһалха, үһалаг...г, намагһаа хатаагдаһан газарта утэгжүүлгэ ...н ехээр оруулха хэрэгтэ гол анхарал хандуулха ...э тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

...йгша оной мартын 15 болотор колхоз, совхоз ...ндэ тусхай оньһожоруулагдаһан звено, отря...ые бүхы хэрэгтэй техникээр, хүдэлхэ кадрнуу... бүридхэхэ, тэдэндэ үһалагдадаг бүхы газарые даалгаха, тэрэшэлэн звено, бригада бүхэндэ агротехническэ хүдэлмэриин гүсэб табижа үгэхэ байна. Энээнтэй хамта тэдэндэ үйлэдбэриин даабари, гаргашын лимит, ажалайнь түлөөһэнэй гурим гэхэ мэтые, мүн абаһан ургасынь зэргээр зүбөөр урмашуулха түлөөһэнэй гурнмые зохёохо шухала.

Үһалууриин бүхы системэнүүдые, бүлүүр станцинуудые, үһа сасан хаядаг машинануудые апрелиин 10 болотор хуу бэлэн болгожо, газар үһалхаар бэлдэхэ, газар үһалха хүнүүдые, үһалууриин машинануудые хүдэлгэхэ, механизаторнуудые бэлдэхэ, бүхы техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ эрхэ байдал бии болгохо шухала гэжэ тэрэ тогтоол соо заагдана.

Ехэ заһабаритай бүлүүр станцинуудые, үһа сасан хаядаг машинануудые заатагүй апрелиин 1 болотор заһабарилжа дүүргэхэ, колхоз, совхозуудта жэлэй түрүүшын хахадаи фондоор үгтэһэн минеральна утэгжүүлгые түргэнөөр зөөжэ абаха гэһэн эрилтэ республикын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй урда табигдаа.

Үһалагдадаг газарые һайнаар ашаглаха, тэндэһээ хүдөө ажахын ургамалнуудай, үбһэ ногооной үндэр баян ургаса абахын түлөө ажахы бүхэндэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ КПСС-эй райкомууд болон колхоз, совхозуудай партийна организацинууд уялгалагдаа.

Габшагай хоёр һарын ябаса тухай хэблэлдэ, радио болон телевидениидэ үргэнөөр харуулжа байха гэжэ республикын болон аймагуудай газетэнүүдэй редакцинууд, республикын Министрнүүдэй Соведэй телевидени, радио-дамжуулгын комитет уялгалагдаа.

Түмэр замай Улаан-Үдэ станциин коллектив арадай ажахын ашаа буулгаха, ашаха, мүн вагонуудые ябуулха юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Станциин бүхы коллектив эбтэй эетэйгээр, бэе бэедээ туһаламжа хүргэн ажаллана. Диспетчерскэ албанай хүдэлмэрилэгшэд хамтын һайн үрэ дүн түйлаха хэрэгтэ бага бэшэ туһа нэмэри оруулалсаа. Тэдэнэр поезднуудые саг сооһь ябуулна.

Маневрово диспетчернүүд Григорий Туравининай, Григорий Телешевэй, Владимир Чернояровай даадаг халаанай хүдэлмэрилэгшэд поезднуудые багашье һатуулангүй ябуулжа, социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн түйлана.

Партиин XXV съездын болож байһан үдэрнүүдтэ станциин коллектив ажалай вахтада жагсаһан юм. Поезднуудта ашаа ашаха, буулгаха халаанай даабари үлүүлэн дүүргэхэ, поезднуудые һайнаар, зүбөөр бүридүүлхэ, вагонуудта ехэ ашаа ашаха, поезднуудые багашье һаатуулангүй ябуулха гэжэ тэдэнэр шиидэээ. Станциин коллектив халаанай даабари үдэр бүхэндэ дүүргэжэ, амжалта түйлан ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: съездын хүндэлэлэн социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн түйлаһан халаанай диспетчер Владимир Черноягов.

Ф. СОРОКИНОЙ фототекст.

АЖАЛША БҮЛЫН АМЖАЛТА

Данзан Чимитович Бандаев тухай дуулаагүй хүн Улаан-Үдын аймаг соо үсөөн ёһотой. Энэмнай Бадма-Ханда нүхэртэеэ хоюулан жэлһээ жэлдэ хурьга олоор абадаг, нооһо ехээр хайшалдаг эрхим хонишод гэжэ гансашье «Заветы Ильича» совхоздоо бэшэ, аймаг доторoo үниндэ суурхадаг.

Наймадахи табан жэлэй дүнгөөр тэрэ Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдааһэн.

Тиихэдэ эдэнэр бага хүбүүн Пүрбэ-Доржоёо олон жэлдэ хажуудаа дахуулан хүдэлжэ, ажалайнгаа дүй дүршэлдэ һургаа юм. Мүнөө тэрэнь өөрөө түлгэнүүдые даажа абаад, харууһална.

Ахалагша хонишон Данзан Бандаев тэрэнэй нүхэр Бадма-Ханда хоёр мүнөө 510 эхэ хонидоо түлэг хурьгалуулжа, сүлөө тухагүй байна. Тэдээн сооһоонь даб дээрэ 430 хонин түрэөд, тэдэнһээ 511 хурьган абтанхай. Тингэжэ бүхы һүрэгэйнгөө хурьгалжа ходороогүйшье һаа, зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьгатай болобо. Һаядаа үшөө 80 гаран хонин хурьгалхаар дэлгэнэнхэй.

— Партиингаа XXV съездын урда тээ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоходоо энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 105 хурьга түлжүүлхэбди гэжэ уяага абаа һэмди. Тэрэнээ һаяар дүүргэхэбди, — гэжэ Данзан Чимитович хэлэнэ.

Мүнөө түл абалгын үедэ комсомол хүбүүн Дамдин Нимацыренов нарай хурьгадые харууһалалсана. Мүн ахалагша хонишоной ехэ хүбүүн инженер мэргэжэлтэ Нима-Самбу Томск хотоһоо амаралтада ерэнхэй, халуун хүдэлмэриин үедэ эхэ эсэгэдээ баһал туһалалсана.

И. ЩЕГЛАЕВ.

АМГАЛАНТАДАШЬЕ ААЛИН БЭШЭ

РЕПОРТАЖ

...нама шэмэрүүн хүй... ...оймнай һүүлшын ...ль һарыч үнгэрхэдэ, ... газаа игааба...лаан боложо, хабарай ...н шэнжэ оро...ол адли үзэгдэнэ. Үдэ... улам ута болохо бүри ... дулааржа захалхадань, ... рилээд баясаһан ...мырен Цыдендоржиев ...гээ хэрэлсы дээрэһээ ...нютагайнгаа тала дай...наймадан шэртээд, һү...хонидоо үһалхаяа яарал... гэшхэлбэ.

...дойнгоо хорёо соо ... даа хэжэ, тухагүй ...дэжэ байһан Цыден... Гармаевта хандан:

— Урид хурьгалха хони... үһалхабди. Һүүлээрнь ... хонидоо ундалуул... — гээд Бадмацы... Цыдендоржиев хашаа ... хонидоо газаашань ... гаргаха үедөө, — үб... гаргажа байгаарайг... —гэжэ захиха юм.

...дашьегүй һүрэг хони... бүлеэдхэгдэһэн үһаар ...ар лэ хорёо тээшээ ... һубарибад. Эгээл энэ ...хурьгашан Цыржу Эр... урланъ гаража, хонидоо тогтоогоод, үбһэ һолоомотой холёод, хашаа соо гаргажа, тараажа байһан Цыденжабай дохёо үгэхые хүлеэн байба.

Түрүүшын хонидой үһалжа дүүрэхэтэй адли хурьгалһан хонид ундархаһандаа худаг тээшэ баһал һубаришабад. Бүхы хонидоо үһалһанайнгаа һүүлээр хурьгашад түрэһэн хонидоо хурьгадайнгаа байра соо илган оруулбад. Нарай хурьгадай байра соо абяа шэмээгүй, аали намдуу байһан аад, газааһаа хонидой орохотой адли хони, хурьгадай маараладаан шэхэ дүлиирмөөр шааяшаба. Хурьга абажа түлжүүлэгшэд Цыренжит Будаева. Цыденжаб Гармаев, Цыржу Эрдынеева гэгшэд борсогорхон жаахан хурьгадаа хаамаг сооһоонь гаргажа, эхэнүүдыень олгуулжа, хүхүүлжэ захалба. Заримдаа эхир хурьгатай хонидоо хаамаг соо оруулжа хүхүүлнэ. Хурьгадай эхэеэ хүхэхэдэнь хони, хурьгадай нэрьемэ маараладаан бага зэргэ замхаба хэбэртэй. Түрүүшын томо хурьгад эхынгээ һүндэ саһадандаа хонидой дундуур наадан дэбхэрнэ.

— Зай, хурьгадаа эхэһээнь илгая, — гээд хэнэйшьеб саанаһаа дурадхахада, хурьгашад тэрэ дороо эхэ хонидоо хурьгадһаань амяарлажа захалба. Һүүлээрнь хонидшье газаашаа гаргагдажа, үбһэтэй хашаа соо оруулагдаба.

Бадмацырен Цыдендоржиевай даадаг отарада бүхыдөө 536 хонин харууһалагдадаг. Нёдондо зуһагуудые даажа абаһан эндэхи хонишод түсэб, зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлээ бэлэй. Харин мүнөө хоёрдохёо түллэжэ байһан хонидһоо бүри олон хурьга абажа түлжүүлхээр социалис уялга хараалаанхай ажаллана.

— Эхэ хониндо һамгатайяа хамта 11-дэхи жэлээ ажаллажа байнабди. Түл түрэсэ мүнөө яһала урагшатай. Үбһэ тэжээлшье хүсэд хүрэхөөр нөөсэлэгдэнхэй. Һаянай газаа дулааржа, хабарай түрүүшын шэнжэ үзэгдэжэ захалба. Одоол малшадта зохид саг ерэжэ байна, — гээд Цыдендоржиев баяртайгаар хэлэнэ.

Мүнөө дурсагдагша отарада хонидынь хурьгалжа дүүрэхэ дүтэлөөд байнхай. Эхирлэһэн хонидшье нилээд бии байгаа һэн. Зарим һү багатай эхирлэһэн хонидой хурьгадта үнеэнэй һүн угжаргадана. Тус отарада ажалладаг хонишодой мэдүүлһэнэй ёһоор, хурьгадай абтажа захалхаһаа хойшо автолавка, медицинын хүдэлмэрилэгшэд таһалгаряагүй ерэдэг байба. Мүн эндэ хурьга, хонидой үбэлжэхэдэ түргэн туһаламжа үзүүлхэ ветеринарна аптечкэ урид бэлдэгдэнхэй. Богонёор хэлэхэдэ, эндэ хонидой түл абалга яһала урагшатайгаар үнгэргэгдэжэ байна.

— Һүүлшынгээ хурьга абажа байнабди. Юрэдөө абаһан уялгаяа сүм бэелүүлжэ, оронойнгоо коммунистнуудай энэ ехэ хуралдаае ажалайнгаа шэнэ амжалтаар угтабабди, — гээд Бодонгуудай совхозой ахалагша хонишон, КПСС-эй гэшүүн Бадмацырен Цыдендоржиев тараха дээрээ хэлээ һэн.

В. ЖИГЖИТОВ.

Бэшүүрэй аймаг.

ГАБШАГАЙГААР

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводто хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үрэ дүн үдэр бүри гаргагдажа, заводой радиогазетээр дамжуулагдана. Коммунистнар А. П. Бартуков, А. Н. Иванов, ажалай ветеран Д. И. Хохряков, залуу хүдэлмэришэд Б. Сыренов, В. Шитин, А. Степенко гэгшэд КПСС-эй XXV съездын үедэ халаанайнгаа нормо 150 процент хүрэтэр дүүргээ. Мүн БАМ-ай захил хэжэ байһан Г. М. Лебедевэй хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригада габшагайгаар ажаллаа.

С. ЗЕНИНА.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

Захааминай аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула шударгы һайнаар хүдэлжэ гараа. Эршэтэй ажалайнь үрэ дүнгүүд удаашьегүй тобоижо харагдаба.

Түрэл партиингаа ээлжээтэ съездын нээгдэхэ үдэр аймагай малшад гүрэндэ мяха худалдаха энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид 102,3 процент дүүргэһэн байна. Нёдондо энэ үеынхитэй сасуулжа харахада, 10,5 процент ехэ мяхан гүрэндэ тушаагдаба. Тиихэдэ худалдагдаһан мяханай шанар урданайхиһаа нилээд һайжараа.

Аймагай бүхы совхозуудай коллективүүд арбадахи табан жэлэй түрүүшын кварталда мяха гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабаряа дүүргэһэн байна. СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, Хамниин, Дүтэлүүрэй совхозууд мяха гүрэндэ тушааха кварталай түсэбые холо үлүүлэн дүүргэһэн юм. Далахайн совхозой малшад баһал һайн дүнгүүдтэй гараа.

КПСС-эй XXV съездэ ажалай рапорт эльгээхэ эрхэдэ хүртэһэн Санагын совхозой малшадай эршэтэ ажалые онсолон тэмдэглэмээр. Энэ ажахын малшад гүрэндэ мяха худалдаха энэ жэлэй түрүүшын хахадай түсэб дүүргэхэ дүтэлөө.

Мүн тиихэдэ гүрэндэ һү тушааха кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Ниитын адууһа малай үбэлжэлгэ нёдондонойхиһоо эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ.

Б. ЖАНЧИПОВ,
аймагай газетын
редакторай орлогшо.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

„БҮРИ ХАРЮУСАЛГАТАЙГААР АЖАЛЛАХАБ“

Нина Марковна Данилова Александр Дмитриевич Токарев хоёртой КПСС-эй райком соо уулзабаб. Эдэнэр ехэ баяртайнууд байгаа hэн. Гайхахаар бэшэ. Мэнэ hая партиин гэшүүндэ кандидадаар баталагдаад байхадаа, баярлан, омогорхонгүй яаба гээшэбі

Татауровска авто-запабарилгын заводто хүдэлдэг эдэ хоёр коммунистнууд иимэ мартагдашагүй hайхан үдэрэй ерээд байхада, саашадаа бүри hайнаар хүдэлхэ гол зорилготой байhанаа нэгэн дуугаар мэдүүлээ hэн.

— КПСС-эй гэшүүндэ кандидат болоод байхадаа, ямар ехэ харюусалга даажа абаhанаа hайн ойлгоноб. Бэедэмни далинууд ургашаhан мэтэ байна. Урданай-хяараа ажаhууха, хүдэлхэгүй, харин бүри hайнаар, габшагайгаар ажаллаха эрмэлзэл намайе эзэлнэ,—гээд Нина Марковна ехэл сэдьхэлээ хүдэлэнгеэр хэлэнэ.

— Мүнөө партиин гэшүүндэ кандидат болоод байхадаа, гансал өөрынгөө түлөө бэшэ, мүн коллективэйнгээ түлөө харюусалгатай байhанаа би hайн ойлгоноб, —гэжэ Александр Дмитриевич хэлэхэдээ, хоюуланайнгаа hанал бодолые мэдүүлээ hэн.

Эдэнэр эрдэм мэдэсээрээ, хэдэг ажалаараа, наhанайнгаа хэмжээгээршье ондо ондоо хүнүүд. Гэбэшье анхаралтайгаар адаглаад үзэхэдэ, юугээрээшьеб адли мэтээр hанагдаа бэлэй...

Нина Марковна Данилова 1955 ондо Татауровска СПТУ дүүргээд, механизатораар хүдэлжэ эхилээ. Тиигээд үни болонгүй эндэхи МТС-тэ ажаллажа, токарнин мэргэжэл шудалhан юм. Һүүлэй табан жэл соо Татауровска авто-заhабарилгын заводой токарна цехтэ хүдэлнэ.

Юhэдэхи табан жэлые болзорhоонь урид дүүргээ hэн. Харин арбадахи табан жэлэй даабарие дүрбэн жэл соо дүүргэхэ зорилго мүнөө урдаа табиба.

— Партиин гэшүүн хододоо түрүү зэргэдэ ябаха уялгатай. Тиимэhээ иимэ уялга бэедээ даажа абахадаа, тэрэнээ сүм дүүргэхын тулада хүсэ шадалаа гамнахагүйл хүн бэзэб. Коммунистын үгэ бата байха ёhотой ха юм,—гэжэ Нина Марковна хөөрэнэ.

Продукциин шанарта түрүү токарь онсо анхарал хандуулдаг. Тиимэhээ гансал эрхим шанартай продукци гаргахаб гэжэ абаhан уялга соогоо бэшэхэдээ, өөрынгөө арга боломжонуудые гүйсэд хаража үзэhэн байха юм.

Олон жэлэй туршада токарёор хүдэлжэ ябахадаа, Нина Марковна дээдэ гарай мэргэжэлтэн болоо гээд заводой хүтэлбэрилэгшэд хэлэдэг. Тэрэ эрдэм мэдэсээ, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхые ходо оролдожо ябадаг, үнэхөөрөө, түрүү хараа бодолтой хүдэлмэришэн.

Нина Марковна юундэ токариин мэргэжэл шэлээ гээшэб? «Түмэр өөрын онсо шэнжэтэй, өөрын далда нюусатай металл. Тэдэйниень хуу баран шудалжа, нюусыень таажа, элдэб машинада хэрэгтэй болохо детальнуудые бүтээхэдээ, би өөрыгөө дэлхэй дээрэ эгээл жаргалтай хүн шэнгеэр hанадагби. Шиниин гараар бүтээгдэhэн деталь оньhон машиные «амидыруулна» гэжэ hанахадамни баяр, омогорхол досоомни түрэдэг». Зүб даа. Ямаршье ажал хүнэй зүрхэ сэдьхэлдэ тааруу hаа, иимэ баяр, омогорхол, жаргал асардаг ха юм.

Коммунист Данилова мэргэжэлээ бүри гүнзэгыгөөр шудалхые ходо оролдожо бандаг гэжэ дээрэ хэлээ hэмди. Энэ зорилгондоо хүрэхын тулада эрдэм мэдэсэ хэрэгтэй гэжэ Нина Марковна hайн ойлгоно. Тиимэhээ заочно дунда hургуулиин 9-дэхи класс дүүргээд, мүнөө 10-дахида hурана. Дүшэ наhатай болошоод hурахада хүшэр хүндэ юм бээзэ. Зүгөөр урдаа тоб гэмэ зорилго табяад байхадаа, тэрэнээ бодотоор бэелүүлхын тулада Нина Марковна хүсэ шадалаа гамнанагүй. Сүлөө саг олоод лэ номоо үзэнэ, болзор соогоо шалгалтануудаа тушаана.

Сүлөө сагаа олохонь бэрхэтэй даа. Гэртээ хэхэ ажалынь ехэ. Гадна ниитын хүдэлмэришье горитой сагыень эзэлдэг. Нина Марковна арадай хиналтын гол бүлэгэй, заводойгоо эхэнэрнүүдэй соведэй гэшүүнээр, цехэйнгээ профгруппоргоор hунгагдаhан ха юм. Иимэ юрын бэшэ манай партиин найдамтайгаар түшэглэhэн гол хүсэн гээшэ. Тиимэhээ Нина Марковна Данилова зүрхэ сэдьхэлэйнгээ уряагаар партиин зэргэдэ жагсаба.

Александр Дмитриевич Токарев 1973 ондо институт дүүргээд, энэ заводто хүдэлхээ ерэhэн юм. Залуу мэргэжэлтын зохёохы бэлиг шадабаритай байhыень сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь обёороо. Тэрэ тус предприятиин уралан нарижуулагшадтай нягта холбоо барисаатай болоо, хэдэн дурадхалнуудаа үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээд байна. Энэ заводто заhабарилагдан гаргагдаhан машинанууд муу шанартайгаар заhабарилагдаа гэhэн мэдээсэлнүүдые захигшадhаа огто абадаггүй болохын тулада Александр Дмитриевич горитой хүдэлмэри ябуулна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 11 иимэ мэдээсэл ороо. Ямар шалтагаанhаа болоно, машинанууд муугаар заhабарилагдааб гэжэ нэн түрүүн элирүүлхые нүхэр Токарев оролдоо hэн. Үйлэдбэриин технологие hайжаруулжа, предприятияа шэнэдхэн байгуулха тон шухала гэhэн тобшолол тэрэ хээ. Энэ асуудалай шиидхэгдэбэл, гансал эрхим шанартай заhабарилга хэхэ арга боломжо олгогдохо байна.

Гэбэшье зарим дутуу дундануудые заводой уралан нарижуулагшадай туhаламжаар усадхахада болоно гэжэ ахалагша мастер тодорууллоа. Жэшээлхэдэ, хуушарhан зарим детальнууд хаядаhан болоно, нүгөөдүүлынь шэнэлэгдэжэ, запчасть болгогдон хэрэглэгдэнэ. Зүгөөр шанарынь тон муу байдаг тула үни ябангүй эбдэрнэ. Эдэ детальнуудые шэнэлэлгын шанар hайжаруулха талаар уралан нарижуулагшад горитой юумэ хэжэ байна. Александр Дмитриевич энээнэй хэды шэнээн ехэ удха шанартай байhыень уралан нарижуулагшадта ойлгуулжа шадаа ха юм. Тиимэhээ энэ талаар зарим тэды урагшатай алхамууд хэгдээ.

Арбадахи табан жэл эрхим шанарай табан жэл болохо юм. Тиимэhээ инженер Александр Дмитриевич Токарев үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар hайжаруулха гэшые уялгата хэрэгни гэжэ тоолоно бшуу.

Хэдэг ажалаараа, эрдэм мэдэсээрээ, наhанайнгаа хэмжээгээр ондо ондоо залуу коммунистнууд тухай бидэ хөөрэбэбди. Зүгөөр эдэнэрэй хэжэ байhан хүдэлмэриие, ажалдаа яажа хандадагыень сасуулаад үзэхэдэ, эдэнэр юугээрээшьеб адли мэтээр hанагдана.

П. ГРИГОРЬЕВ.
Прибайкалиин аймаг.

Партиин XXV ... ажалаа ... совет арад ... риалнуудтай ... нүүдтэ танилса... Манай ре... ажалшад ... хаглагдаhан съ... териалнуудые ... хоорондоо зүби... нэ.

«ЗУРАГ ДЭЭРЭ ... эй 50 жэлэй ойн ... тэ Улаан-Үдын ... прибор» заводой ... на цехэй хүдэлм... XXV съездын ма... нуудтай танилсана... гарhаа ·Ю. Ве... Е. Бурдуковская, Е... бов болон К. Ма... шэд.

Ц. ЦЫРЕНЖАПО...

СЕКРЕТАРЬНАРАЙ СЕМИНАР

ВЛКСМ-эй Буряадай обкомдо республикын барилгын организацинуудай комсомолой эхин организацинуудай секретарьнарай хоёр үдэрэй семинар боложо дүүрэбэ. «Буряадай барилгын организацинуудай юhэдэхи табан жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд ба 1976—1980 онуудта бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» КПСС-эй обкомой инструктор В. Г. Эпов хөөрэбэ.

Барилга - хабсаралгын хүдэлмэриин шанар hайжаруулха, шэнэ техникэ, түрүү технологи хүдэлмэридөө хэрэглэhэнэй ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар барилгын эрганизацинуудай комсомолой комитедүүдэй урдэ табигдаhан зорилгонууд тухай үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Тиихэдээ түрүү дүн дүршэл үргэнөөр тарааха хүдэлмэри шэнэ табан жэл соо эдэбхитэйгээр ябуулагдаха ёhотой гэжэ онсолбо.

«Залуу барилгашадай үзэл сурталай, политическэ болон ажалай хүмүүжүүлгые саашадань hайжаруулха талаар барилгын организацинуудай комсомолой комитедүүдэй ябуулжа байhан, ябуулха хүдэлмэри тухай» ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь В. Д. Раднаев тогтобо.

ВЛКСМ-эй XVII съездын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, барилгын организацинуудай комсомолой комитедүүдэй союз доторой хүдэлмэри нарижуулан hайжаруулха, залуушуулай политическэ болон ажалай эдэбхи үүсхэл саашадань дээшэлүүлхэ талаар юу хэхэ байhан тухайнь ВЛКСМ-эй обкомой, студентнэрэй барилгын отрядуудай областной штабай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хөөрэhэн байна.

Энэ семинарта хабаадагшад Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадта ошожо, hая ашаглалгада оруулагдаhан шэнэ цехэй хүдэлмэритэй танилсаба. Тус комбинадай конструкторско - техническэ таhагай начальник Б. П. Балтахинов ажал хэрэг тухайгаа хөөрөө.

Удаань секретарьнар ВЛКСМ-эй обком соо дахин сугларжа, дүй дүршэлөө хубаалдаба.

«Нижн... строй» трест... хи тоннельнэ комсомолой... дэй секретарь ...тюк, барилга... гын 334 дэхи комсомолой цинн секретар... Кузьменко ... сад үгэ хэлэ...

Даажа байhан... мэридөө ха... тайгаар ханда... ябуулгадаа ... туйлаhан бул... тарьнарта ВЛ... обкомой Хү... грамота энэ ... рай түгэсхэлдэ ... лагдаба.

Е. ПРОНЬКИН...
ВЛКСМ-эй об... секторые да...

Хорниин леспромхозой Анаагай пунктын коллектив энэ жэлэй түрүүшын hарануудта эрхимээр ажаллажа, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ. Эндэ Николай Тимофеевич Бабинцев, (зураг дээрэ) үникэй, табан жэлэй туршада жолоошоноор ажаллана. Түрүү жолоошоной ударидадаг экипаж халаанайнгаа нормо холо үлүүлэн дүүргэнэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Шалгалта юу харуулааб?

Хубилалта болобошье...

Зэдын аймагай «Заречный» совхозой малшад энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ урданайхиhаа холо муугаар бэлдэhэн байгаа. Нэн түрүүлэн хэлэбэл, малайнь байра гүйсэд заhабарилагдаагүй байhан юм. Тэжээл бүйлүүлхэ цехүүдынь оройхүдэлгэгдэжэ эхилhэн аад, заримдаа оройдоошье хүдэлдэггүй hэн. Мүн тиихэдэ малшадай дунда эмхидхэлэй болон ойлгуламжын хүдэлмэри hулаар ябуулагдаhан байгаа. Эдэ бүгэдэhөө боложо, үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ hү hаалинь эрид доошолоо. Энэл шалтагаанhаа колхоз 1975 ондо hү тушааха гүрэнэй түсэб дүүргээгүй бэлэй.

Ниитын адууhа малай үбэлжэлгэ мүнөө шиидхэхэ хаhадаа ороо. «Заречный» совхоздо ямар хубилалтанууд болооб? Үнэхөөрөөшье ехэхэн хубилалтанууд болоhон байна. Малай үбэлжэлгын ябаса тухай асуудал совхозой малшадай ба партийна суглаануудта дээрэ зүбшэгдэжэ, тодорхой хэмжээнүүд абтаа. Совхозой директор, партийна комитедэй түлөөлэгшэд фермэ, отарануудые даажа абаад, тэндэхи малшадай дунда эмхидхэлэй, ойлгуламжын ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Манай шалгалтын бригада нэн түрүүлэн С. Дондоковагай отарада хүрэбэ. Үбэлжэлгэдэ муугаар бэлдэhэнhээнь боложо, энэ отарада олон хонин гарзалпан юм. Тиихэдэ хүсэ шадалаа алдаhан, туранхай хонид олон hэн. Мүнөө тэдэнь бултадаа илгагдажа, тусхай рационоор эдеэлүүлэгдэдэг болоо. Үшөө энэ отарада хонишод дутаалдадаг байгаа. Мүнөө хүнүүдынь гүйсэд болоо, ажалша бэрхэ хүнүүд томилогдоо.

Тиихэдэ Н. Семёновой хүтэлбэрилдэг отарада уhан дутаалдадаг hэн. Мүн хонидойнь байра гүйсэд заhабарилагдаагүй байгаа. Эдэ дутагдалнууд усадхагдажа, мүнөө тус отарада үдэр бүри автомашинаар 4 тонно уhан асарагдана. Хонидынь hаан бэлшээридэ адуулагдана. Совхозой бусад отарануудай байдал ниилээд hайжараа.

Хонидой түл абалга энэ совхоздо эхилбэ. Харюусалгатан энэ хүдэлмэридөө ажахын хонишод урдачайхиhаа hайнаар бэлдэбэ. Отарануудта хүдэлхэ хүнүүд, хурьгашад томилогдоо. Хонишод, илангаяа түрүүшын хэе хүдэлхэ хүнүүд тусхай курсануудта hуралсажа гараа. Иимэ хэмжээнүүдэй абтаhанай ашаар ниитын адууhа малай гарзалалга январь, февраль hарануудта ниилээд үсөөрөө, hү hаалин дээшэлhэн байна.

Һаалиин фермэнүүдтэ тэжээл буйлуулха, үнеэдтэ үгэхэ хүдэлмэри hайнаар табигданхай. Теэд хонидой отарануудта тиимэ хүдэлмэриин хэгдэдэггүй байhанинь гэмшэлтэй. Тиимэhээ үбhэ, hолоомо тэрэл зандаа хонидто үгтэжэ гэшхэгдэнэ, хохиртой холигдоод хангадашана. Энэмнай тон таарамжагүй хэрэг. Үшөө тиихэдэ энэ совхозой үбhэн, бусад тэжээлынь бага болоод байна.

Зарим фермэ, отаранууд та үбhэн, зелёнко муугаар хадагалагдана, тэжээлэй балансаар хараалагдаhанhаа үлүүгээр гаргашалагдана. С. Дондоковагай хүдэлдэг отарада гурбан морин бии юм. Талха тарянай зүйл моридто хэмhээ ехээр үгтэнэ.

Совхозой ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые хангалтатай гэхын аргагүй. Тэдэнэр малай фермэ, отарануудаар үзөөн ябана, үбшэлhэн мал сагсоогоо эмшэлэгдэнэгүй. Тиихэдэ үхэр, хонин ямар шалтагаанаар гарзалааб гэжэ гансата ойлгохын аргагүй байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ совхозой 100 үнеэн бүриhөө оройдоо 59 тугал түлжүүлэгдээ hэн. Мүнөө hубайрhан үнеэд олон. Теэд тусхай шалгалта хэжэ, hубайрhан үнеэдые оруулха талаар ямаршье хэмжээн абтанагүй.

Энэ аймагай Оёорой совхоздо ниитын адууhа малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар зохихо хэмжээн абтабашье, үшөөл дутагдалтай байhаар. Жэшээлэн хэлэбэл, тэжээл буйлуулагдан, шанаржуулагдангүй малда үгтэнэ. Тиихэдэ микроэлементнүүд оройдоошье нэмэгдэнэгүй. Номто гэжэ нютагтахи hаалиин фермэдэ тэжээлэй дабhан огто байхагүй. Энэл фермэдэ hаагдаhан hүнэй шанар хэдэн hара соо шалгагдаагүй, тоо бүридхэл тон муугаар табигдаhан байна.

Тус совхозой М. Гырыловэй даадаг гүүртын үнеэд октябрь hараhаа тугаллажа эхилээ. Үнеэдые тугаллуулха таhаг соонь хүйтэн, мүнөөшье болотор дулаалагдаагүй. Тугалнуудынь бүлэг-бүлэгөөр хубаагдаагүй, тиимэhээ нэгэл зүйлэй рационоор эдеэлүүлэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудые дары түргэн усадхажа, ниитын адууhа малай үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ талаар «Заречный», Оёорой совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна мэргэжэлтэд зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

Шалгалтада хабаадагшад:

М. САНДАНОВ.
Зэдын аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо;
Н. УЛАНОВ.
хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ, шанарыень шалгаха гүрэнэй инспектор;
В. БАДМАЕВ.
«Правда Бурятии» газетын корр;
Д. АЮШЕЕВ.
манай корр.

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ХЭЖЭНГЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

ХЭЖЭНГЭ. **(Телефоноор абтаба).** Эндэ аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэн суглаан болобо. Социалис зөөри сахин хамгаалха, ниитын гурим бэхижүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ асуудалаар КПСС-эй райкомой секретарь А. Б. Раднаев элидхэл хэhэн байна. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ «Первомайский» совхозой директор Д. Б. Борбоев, Худанай совхозой парткомой секретарь Г. С. Васильев, Дээдэ-Худанай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. Г. Дамбаев, аймагай прокурор Ч. З. Цыденжапов болон бусад хабаадалсаа.

Һүүлэй үедэ аймаг дотор социалис зөөри сахин хамгаалха хүдэлмэреэ зарим тэды hуладхаhан ушар элирхэйлэгдээ. Партийна организацинууд, ниитын эмхинүүд, тэрэшэлэн захиргаанай зургаанууд ниитын гурим бэхижүүлхэ, архидалгатай тэмсэхэ хэрэгтэ анхаралаа hанаhанда хүрэмэ бэшээр табина гэжэ тэмдэглэгдээ.

Аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаанай хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой захиргаанай органуудай таhагые даагша К. А. Калашников, республикын прокурор Б. Ц. Цыденжапов гэгшэд хабаадалсаа.

ЭМХИДХЭЛЭИ МУУҺАА БОЛОЖО...

«Ярославска городской партийна организацида партийна суглаануудые үнгэргэдэг дүршэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай абаhан тогтоолые бэелүүлхэ талаар «Первомайский» совхозой парткомой ябуулhан хүдэлмэри тухай» асуудал КПСС-эй Хэжэнгын райкомой бюро зүбшэн хэлсэбэ. Эндэ тус ажахын парткомой секретарь П. Е. Быков тооцоhон байна.

«Первомайский» совхозой партийна организаци тус тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулаа гээд, партиин райкомой бюрогой баталан абаhан тогтоол соо заагдана. Энээнhээ уламжалан партийно-эмхидхэлэйнь хүдэлмэри ялала hайжараа, олонхи коммунистнууд организациингаа хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо.

Гэхэтэй хамта партийна суглаануудые бэлдэхэ, эмхидхэл hайнтайгаар үнгэргэхэ, тэдэнэй чүлөөлхы үүргыень дээшэлүүлхэ талаар горитой дутуу дунданууд бии гэжэ тэмдэглэбэ. Жэшээлхэдэ, 1975 ондо зарим партийна эхин организацинуудта КПСС-эй Уставаар хараалагдаhан болзортоо партийна хамтын суглаанууд үнгэргэгдэдэггүй байhан.

Гадна суглаануудые бэлдэхэ хэрэгтэ юрын коммунистнууд үсөөнөөр элсүүлэгдэнэ гэжэ бюро онсо тэмдэглэбэ. Иимэ дутуу дундануудhаа боложо, суглаануудан хүмүүжүүлхы үүргэнь доошолно, эмхидхэхы удха шанарынь бага болоно.

Р. ЦЫМПИЛОВ.
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

АЙМАГ СООГОО—ТҮРҮҮ

«БУРВОДСТРОЙ» трестын Прибайкалиин аймагтахи ПМК-гай бүхы бригада, участогууд социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Тус коллектив 1975 оной дүрбэдэхи кварталай ажалай дүнгүүдээр КПСС-эй райкомой ба аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртээ hэн.

Прораб Николай Васильевич Степановай хүтэлбэрилдэг участогай коллектив Сахарово hууриида мелиоративна хүдэлмэри ябуулжа, энэ жэлэй январь hарын түсэбтэ даабарие 180 процент дүүргээ. Машинын жолоошод А. Д. Локтионов, Н. В. Мелентьев, Ю. Н. Угрюмов гэгшэд модо зөөлгэдэ абаhан социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Экскаваторщик С. К. Шустов ажалдаа эрхим дүн туйлана.

«ЗЫРЯНСКИЙ» совхозой Нестерово тосхоной hаалиин фермын коллектив январь hарын дүнгөөр КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Энэ hарын туршада hаалишад үнеэн бүриhөө 186 килограмм hү hаажа, нёдондонойхиhоо 35 килограммаар үлүүлhэн байна.

Мүн лэ «Прибайкальский» совхозой Покровскиин, «Зырянский» совхозой Гурулевскиин hаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд малдаа эдюулхэ үбhөө,бусад тэжээлээ зүбөөр буйлуулжа, хубааридаг юм.

Г. ПАВЛОВ.

Буряадай М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй зоотехническэ отделениин 3 дахи курсын 21 студент практика гаража байна. Тиихэдээ эдэнэр hуралсалайнгаа үедэ олоhон эрдэм мэдэсээ ажал дээрэ батадхана.

Хонишодой ажал хүдэлмэридэ халуун хаhа саг оршонхой. Эгээл энэ үедэ залуу хүбүүд, басагад Улаан-Үдын аймагай Оронгын совхозой ахалагша хонишон Бато Аюшеевич Аюшеевэй отарада хурьга абалсана.

— Ажалша бэрхэ эдэ залуушуулай туhалаагүй hаань, мэгдэлсэхэл байгаа хабди, — гэжэ ахалагша хонишон Б. А. Аюшеев хөөрэнэ. — Эдэнэр эхэ хонидые адуулна, хурьгадые абажа түлжүүлнэ. Юрэдөө, бүхэриг бэрхэ ажалшад байhаа үнэн сэхэ хандасаараа эдэнэр гэршэлээ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ерээдүйн зоотехнигүүд (зүүн гарhаа) — Клава Галсанова, Володя Будаев, Надя Доржиева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

УЯЛГАНУУД ШЭНЭЛЭГДЭНЭ

Захааминай аймагай промышленна предприяти, колхоз, совхоз болон бусадшье эмхи зургаануудта партиин XXV съездэ зорюулагдаhан митинг, суглаанууд үнгэргэгдэнэ. Аймагай ажалшад коммунистнуудай хуралдаанай урда тээ дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолно, дээшэлүүлэгдэhэн шэнэ уялгануудые абана.

Тиигэжэ Санагын хэяхсэ холбооной таhагай хүдэлмэрилэгшэ Ленинэй ордента Б. Д. Бальжуров КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэhэн тоосоото элидхэлэй хараа хэмжээнүүдые бүримүhан дэмжэжэ байhанай тэмдэг болгон, бүри hайнаар ажаллахаар хараалба.

Холтоhоной уурхайда ажалладаг СССР-эй Верховно Соведэй депутат Афанасьевай хүтэлбэрилдэг бригада жэлэйнгээ түсэб 103,5 процентээр дүүргэхэ гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэhэн партиин ЦК-гай тоосоое болон съездын материалнуудые тайлбарилха зорилготойгоор аймагай агитаторнууд, политинформаторнууд болон хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа эхилбэ.

В. БУДАЕВ.
партиин райкомой агитаци ба пропагандын таhагые даагша.

***АНХАРАГТЫ:** hонирхолтой дүй дүр...*

ЕХЭШЬЕ, ТАРГАНШЬЕ МЯХА...

Мяхалиг мал hайнаар үсхэбэрилдэг болохо талаар Ростовско областиин «Зимовниковский» совхоз оронойнгоо бусад ажахынуудта эрхим жэшээ харуулна. Энэ коллектив элдэб янзын үүлтэрэй үхэрнүүдые хоорондонь холижо үсхэбэрилхэ зорилгоор хэдэн зуун туршалга хэжэ үзөө. Тиигэжэ селекционно талаараа эгээл эрхим үүлтэрэй холимол үхэр бии болгогдоо. Тэдэнние зүбөөр үсхэбэрилбэл, hайн шанартай үхэрэй мяхан ехээр абтаха юм. Гурбан ондоо үүлтэрэй үхэрнүүдые хоорондонь худхан үрэжүүлхэдэнь hайн үрэ харуулаа. Жэшээнь, талын улаан (степная красная), хальмаг болон санта-гертруда, тиихэдэ талын улаан, шароле болон киан үүлтэрэй үхэрнүүдые хоорондонь холижо үсхэбэрилөөд үзэгдөө. Совхозой фермэнүүдтэ үсхэбэрилэгдэдэг эдэ үхэрнүүдэйнь түл—эрэ, эмэшье тугал, буруунуудынь шэгнүүрээ тус бүридөө сүүдхын дунда зэргээр килограммаар нэмэдэг байба. Тэдэнь 20 hаратай болоод байхадаа тус тустаа 530 килограмм татана.

Эндэ шэнжэлгын хүдэлмэри ямар нэгэ томо научна эмхи зургаанайхиhаашье дутуугүйгөөр хэгдэдэг юм. Тиимэhээ, Зимовниковско районой энэ совхоздо тусгаар мяхалиг мал шахан таргалуулха ажахынууд хоорондын научно-үйлэдбэриин нэгэдэл эмхидхэгдэхээр хараалагдана.

— Мал ажалай энэ hалбарие эмхидхэхэ шухала асуудалые комплексно гуримаар шиидхэнэбди, — гэжэ совхозой директор Г. И. Безуглов хэлэнэ. — Малай үүлтэр hайжаруулха селекционно хүдэлмэри хэхэдээ, фермэнүүдые техническэ талаарнь hайса зэбсэгжүүлхэ зорилготойгоор тэрэнээ адли тэгшээр ябуулнабди. Эндэ малай байха оньhо-оруулагдаhан дүрбэн комплекс, тэжээлэн хэдэн цех баригданхай. Үхэрнүүдтэе т... урид буйлуулаад ... Совхоздомнай 5 мянга... бин юм. Энэ бүхы h... лайнгаа үүлтэр hайжа... селекциимнай алтан ... гээшэ. Уhалагдадаг ... тэжээлэй ургамал... олон жэлэй ногоо ... рижа, hайнаар ургуу... хы малаа үбhэ ... бардам хүрэхөөр хан... — гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Гансашье «Зимов... ский» совхоз Дон да... хэрэг эхилээ бэшэ. ... ондоошье зарим колхо... хозууд мяхалиг ... үхэрнүүдые промы... аргаар холеод ... боложо байна. Тэдэн... шалга болон туйлаhа... дүршэлынь СССР-эй ... ажахын министерство... шаагаад, үргэнөөр ... рүүлхэ гэжэ дурадхаа...

Ростовско областьда... мясопром» гэдэг ... хоорондын үйлэдбэри... гэдэл бии болгогдон... рээндэнь «Братская» ... «Пролетарская» гэдэг ... шахалгын тусхай ... талмай мяхалиг үх... бэрилдэг 50 сов... хамжаhан мал шахал... магууд хоорондын ... нэгэдэл оролсоно ... дурсагдаhан талмай... жэл соо 50 мянган үх... хан таргалуулагдажа, ... тустаа 450 килограмм ... нүүртэй болгогдожо, ... тушаагдана. Тэрээнhээ ... үхэрнүүдые шахаха ... хоёр тиимэ талман ... баригдажа байнхай. ... ашаглалгада оруу... эндэ жэл соо 130 мян... хашарагууд шахан ... луулагдаха юм.

Мүнөө эхилээд ба... бан жэлэй эсэс багта... мясопромой» ажа... жэлдээ 170—180 ... тонно мяха абажа, ... худалдадаг болохо ... той. Энэнь область ... дөө абтадаг үхэрэй ... 90 шахуу процент бо...

ТАСС ай...

ЛЕНИНЭЙ ТУГ ДОРО—КОММУНИЗМ ТЭЭШЭ

(...эсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

...урдахи табан жэлэй түсэбүүдтэл адли ...табан жэлэй түсэбшье манай Агуу... ...алис Эхэ оронние бүрилдүүлэгшэ бү... ...фника, наци болон арад үндэһэтэнэй ...хүгжэхэ программа болохо юм. Ма... ...орон дотор тогтоһон ажахын нэгэн ...туулалта хадаа СССР-эй арадуудай ...саанай, холбоо харилсаанай бата бэ... ...риальна үндэһэ һууринь мүн.

... шатадахи экономикын хүгжэл... шухала асуудалнуудые съезд тодор... Эрдэм техникын дэбжэлтые гүргэдхэ... ...гэдэнэй дунда түрүүшын сэлжээнэй ...болоно. Гансал социализмын эрхэ ...научно-техническэ хубисхал хүнэй ...ществын аша туһада таарамаар, үнэн ...таатай болодог гэжэ парти тоолоно. ...ал эрдэм ухаа болон техникые түр... ...хүгжөөһэнэй үндэһөөр лэ коммунис об... байгуулха гэһэн социальна револю... ...сэй зорилго дүүргэжэ шададаха бай...

... Эхэ ороной научно-техническэ арга ...нууд хэлбэрнишэгүйгөөр дээшэлнэ. Гэ... эрдэм ухаае хүгжөөхэ, тэрэшэлэн ...анал бодолнуудые бодото хэрэг дээрэ ...улхэ талаар, түүхэдэ ехэ удха шанар... ...хэрэгтэ нинтын хүгжэлтэдэ хабаадаг... ...хүнүүдые, ажахын бүхы шатануу... ...дуулха талаар үшөөл ехэ юумэ хэхэ...

...ажахын үйлэдбэрийе шанарай талаар ... шэнэдхэн хубилгаха гэһэн зорил... табигдана. Ажахын энэ һалба... ...а капитальна домололго 172 ... ...нгэ хүргэгдэхэ гү, али үнгэ... ...жэлэйхидэ орходоо 41 миллнар... байха юм. Тиихэдэ оньһожоруулга, ...аржуулга, хүдөө ажахыда хими һэб... ...гэхэ зэргын шухала шэглэлнүүдтэ ...мүнгэ зөөри гол түлэб зорюулагдаха...

...ажахын ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ша... ...бүхы үрэ дүнгүүдые һайжаруул... ...материальна баялигуудһаа эгээл ...олзо олохо, колхоз, совхозуудай до... ...а нөөсэнүүдые эрхимээр ашаглаха ...го хүдөө ажахын материально-тех... ...база бэхижүүлхэ тума улам шангаар ... Ажахы хоорондын хамжаануудые ...агропромышленна нэгэдэлгын үндэ... ...бэри тусхай мэргэжэлээр улам саа... ...хжөөгдэжэ, томодхогдохо байна. Хү... ...ын саашанхи дэбжэлтэ хадаа бүхы гү... ...гэдэ арадай шухалын шухала зорил... ...ээ парти тоолоно.

... хэрэглэмжын эд товарнуудые саа... болохоор, ехээр бүтээн гаргаха, ша... һайжаруулха, худалдаа наимаа бо... ...адые ажаһуудалай талаар хангал... ...руулха шухала гэжэ съезд онсолон...

...ын экономическа холбоое саашадань ... гэшэ ажахын гол шухала асуудал... ...унда улам ехэ удха шанартай хэрэг ... Манай орон социалис экономическа ... эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ ...адаа аха дүү оронуудай хүсэ шадал ...саалые батадхана, хүгжэжэ байгаа ... холбоо харилсаа үргэдхэнэ, тэдэ... ...кые болон нинтын байдалые түрүү ...ээр шэнэлэн хубилгаха хэрэг хүн... Капиталис гүрэнүүдтэй тогтоогдоһон ...ска болон научно-техническэ хол... ...эстэйгээр зэргэ оршохо сэһэн поли... ...атериальна үндэһэ һуурине бэхижүү... ...хэнэ.

...итикын зүб хараа шугамай найруу... ...хадань, ажал хэрэгэй амжалта гэ... ...түрүүндэ эмхидхэлһээ дулдыдадаг ...нэй заабарине хүтэлбэри болгон, ...мико хүтэлбэрилхэ асуудалнуудта ... хандуулаа. Түбхын түрүүндэ тү... ...эд ехээр нарижуулан һанжа... ...ала. Нинтэ гүрэнэй шухалын шу... ...мануудые дүүргэхэ хэрэгтэ ху... болон баялигуудаа зорюулха, тус һалбаринуудай болон нютаг нютагуудай хүгжэлтые, удаан сагай болон мүнөө сагай асуудалнуудые улам шадамараар тааралдуулха, экономикые тааруу тэнсүүгээр хүгжөөхэ хэрэгтэй. Хүтэлбэрнин ажал ябуулга хадаа арадай ажахыда эсэсэй ехэ үрэ дүн туйлаха хэрэгтэ зорюулагдаха зэргэтэй. Экономическа арга боломжо болон урмашуулгануудые бүри шадамараар ашаглаха, министерство, нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай хүдэлмэрине, түбхын түрүүндэ ашаг үрэ болон шанарай талаар сэгнэхэ үндэһэ һуури болгошо тоо, баримтануудые улам нарижуулха гэшэ һүгөө шэглэлынь болоно. Демократическа централизмын гол ёһоной үндэһөөр хүтэлбэрнин эмхидхэлэй байгууламжа болон арга методүүдые һайжаруулха шухала.

Социалис обществын ажабайдалые али бүхы талаар хүгжөөхэ хэрэгые марксистско-ленинскэ политическэ хүтэлбэреэр хангаха зуураа, өөрынгөө зэргэнүүдые үзэл сурталай талаар зэбсэгжүүлхэ, тэдэнэй эмхидхэлэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ, партийна хүдэлмэрнин түхэл маяг болон арга методүүдые нарижуулха тушаа КПСС үдэр бүринн оролдолго гаргадаг. Партиин гэшүүд нилээд олошороо, һүүлэй жэлнүүдтэ партимнай зэргынгээ шанарай талаар һайжараа гэжэ XXV съезд тэмдэглээ. Хүгжэлтэ түгэс социализмын эрхэ байдалда бүгэдэ арадай парти болоод байхадаа, КПСС ангиин шэнжэеэ оройдоошье алданагүн. уг шанараараа хүдэлмэришэн ангиин парти байһан, мүнөөшье байна.

Социализмын үедэ нинтын хүгжэлтын бүхы ябасаһаа ямар бодото шэглэл гаранаб гэхэдэ, партидамнай эрхим һайн хүнүүд улам олооро ородог болонхой. Гэбэшье парти зэргэнүүдээ олошоруулха гэжэ оролдодоггүн, өөртөө ямар нэгэн ашаг туһа олохо гэжэ бэшэ, харин коммунизмын аша туһада шэн габьяата ажал хүдэлмэри хэхын тулада партида ородог хүнүүдые абадаг байна. XXIV съездын шиидхэбэреэр үнгэргэгдэһэн партиина документнүүдые һэлгэлгэ партиин гэшүүнэй нэрэ хүндые Ленинэй захяа заабарине даган, улам үргэхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргээ юм.

Партийна ажабайдалай ленинскэ нормые, партийна хүтэлбэрнин гол ёһонуудые, демократическа централизмын гол ёһые хэлбэришэгүйгөөр сахибал лэ, партиин бүхы шатануудай эмхитэй һайн, эдэбхитэй, зорилго түгэс ажал хүдэлмэрине хангажа болохо. XXV съезд энэ талаар партиин бэелүүлһэн эдэбхитэ ажал ябуулгын үрэ дүнгые согсолоо. Парти дотор хи демократине шууд хүгжөөхэ, партиин гэшүүн бүхэндэ эрилтэ дээшэлүүлхэ — эдэ ленинскэ гол ёһонууд гансал үнгэрһэн үедэ бэшэ, харин мүнөөшье партиин ажал ябуулгын үндэһэ һуури болоно гэжэ съезд онсолон тэмдэглэһэн байна. Партийна хүтэлбэрнин амжалтын шухала эрхэ нүхэсэл юун бэ гэхэдэ, ажал хүдэлмэрнин ленинскэ ёһо заншал, зохёохы гурим заншал баримталха, гансал өөрынгөө һанаһаар болохогүй. харин нинтын бүхы үйлэ хэрэгүүдтэ эрдэм ухаанай үндэһөөр хандаха ябадал болоно. Энэ хадаа өөртөөшье, бусадташье үндэр эрилтэ табиха, туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амаржа һанжагайрхагүй, мүн нобшо нозог, хооһон ёһо баримталалгын элдэб үзэгдэлнүүдые огто гаргахагүй гэһэн эрилтэ болоно. Энээнтэй дашарамдуулан, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгэдэ, хиналтада болон абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгаха хэрэгтэ парти ехэ анхарал хандуулна гэжэ съезд тэмдэглээ.

Партиин кадрова политика хадаа нинтын хүгжэлтын ябасада ехэ нүлөө үзүүлхэ партиин түгэс зэбсэг гэжэ съезд дээрэ хэлэгдэһэн байна. Мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэ партийна шэнжэ шанартай байхатаяа хамта, даажа байһан ажалаа гүнзэгы һайнаар мэдэхэ, журам нарииваар сахиха, хододоо үүсхэл гаргажа, ажал хэрэгтээ зохёохы ёһоор хандадаг байха уялгатай. Энээнтэй хамта ямаршье ажалда хүтэлбэрилэгшэ гэшэ социально-политическэ, хүмүүжүүлгын талые хододоо хараада абаха, хүн зондо анхаралтай һэргэгээр хандаха, ажаһуудалдашье, ажал хүдэлмэрндэшье жэшээ боложо ябаха ёһотой. Партимнай саашадаашье хүдэлмэрилэгшэдтөө энэрхы гамтайгаар, анхарал оролдолготойгоор хандадаг байхатаяа хамта тэдэндээ хододоо шанга эрилтэ табидаг, үзэл сурталаа нарин нягтаар баримталхыень эридэг байха юм.

Хүн зоноймнан ушар ёһо һайн мэдэдэг ябадалынь манай байгуулалтын хүсэн мүн. Гиин коммунис ушар ёһо мэдэлгые, коммунизм байгуулалсахаар хододоо бэлэн байхаар, тэрэнние бэелүүлхэ хүсэл зоригтой, арга шадабаритай байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ манай саг үргэлжын оролдолго мүн гэжэ парти тоолодог. Марксизм-ленинизм хадаа зүб стратеги болон тактика найруулха эгээл ганса найдамтай үндэһэн гэжэ тоолохо зуураа партимнай революционно теори хүгжөөхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ анхарал хандуулдаг юм. КПСС-эй XXV съезд XXIV съездһээ хойшо үнгэрһэн үе соо партиин бэелүүлһэн теоретическэ ажал ябуулгые, нинтын эрдэмүүдэй талаар хэгдэһэн шэнжэлгэнүүдэй үрэ дүн согсолжо, саашадаа хүгжэхэ эгээл ехэ болзожотой шэглэл болон асуудалнуудые тодорхойлһон байна.

Бүхы дээрэнь хэлэхэдэ, суртал хүмүүжүүлгын хүдэлмэрнин талаар бидэнэр урагшаа дабшаабди. Гэбэшье хүн зоноймнай юумэнэй ушар ёһые улам һайнаар мэдэдэг боложо, олон юумэн тухай дуулаһан байдаг болоһон ушарһаа суртал хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ эрилтэ табигдана. Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай һуларһанһаа уламжалан, социализмын үзэл сурталые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ таатай зохид арга боломжын бии болобошье һаань, мүнөө үедэ тад ондоо хоёр байгууламжын үзэл сурталай талаар хэдэг тэмсэлынь улам эдэбхитэй боложо байнхай. Бэе бэеэ харша үзэл бодолой тэмсэлые хажуу талаһаа хараад лэ байха гү, али эбсэхэ ябадалнуудые гаргажа болохогүй гэжэ КПСС-эй XXV съезд тэмдэглэбэ. Эндэ политическэ талаар айхабтар хёрхо һэргэг байха, эдэбхитэй, шууд, үнэншэмэ тодо ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, үзэл сурталай хорото ябуулгануудта саг соонь хатуу харюу үгэжэ байха хэрэгтэй.

Хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэрине үргэлжэ дээрэнь бэелүүлхэ шухала, ондоогоор хэлэхэдэ, сурталай политическэ, ажалай болон зан заншалай хүмүүжүүлгые хүн зоной элдэб бүлэгүүдэй онсо өөрэ зүйлнүүдтэй зүбөөр тааралдуулха гээшэ үзэл сурталай ажал ябуулгые улам аша үрэтэй болгохо зам мүн. Коммунизм байгуулагша залуу үетэнние морально-политическэ талаар хатуужуулха хэрэгтэ съезд онсо анхарал хандуулаа.

Политическэ гэгээрэлэй — марксизм-ленинизмые үргэн олоорэо шудалан үзэлгын талаар гол зорилго мүнөө ямар бэ гэхэдэ, КПСС-эй XXV съездын материал болон шиидхэбэринүүдые олон миллион ажалшад гүнзэгыгоор шудалан үзэхэ ёһотой.

Олонинтые политическэ талаар хүмүүжүүлгын амжалтые сэгнэн хэмжэхэ зүйл хадаа тодорхой хэрэгүүдынь болоно. Коммунис үзэл сурталай шэнжэ шанартай байха гээшэ юун бэ гэхэдэ, эрдэм мэдэсэ ехэтэй, хэрэгэйнгээ зүб байһанда гүнзэгы этигэлтэй байха мүн бодото ажал ябуулгануудые эрхилхэ хэрэг болоно. Мүнөө социалис мүрысөөнэй улам ехээр орьёлон дэлгэржэ байһан ушар политическэ болон ажалай хүмүүжүүлгын хоорондоо нягтаар холбогдон нинилжэ байһанай нинтэ үрэ дүн мүн гэжэ съезд зааһан байна. Саашадаашье мүрысөө али болохоор дэлгэрүүлхэ, ажал хүдэлмэридөө коммунис ёһоор хандахын түлөө оролдохо шухала. Олонинтоорээ экономическа һуралсал эрхилхэ хэрэг энэ зорилго дүүргэлгэдэ шухала үүргэтэй байха ёһотой.

Ажабайдалда хододоо эдэбхи үүсхэл ехэтэй байха, олониитын үмэнэ бии байгаа уялгадаа ушар ёһо мэдэнгеэр хандаха, хэһэн хэрэгынь хэлэһэн үгэнүүдтэйнь алгасахагүй гэһэн ёһые үдэр бүрнин ажабайдалда сахидаг байха гээшэ зан заншалай талаар хүнүүдые хүмүүжүүлхэ тушаа XXV съездын табиһан зорилго болоно.

Коммунизм байгуулагшадай үдэр бүрнин баатар габьяата ажалые, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Эхэ дайнда совет арадай туйлаһан илалтые, зан заншалай, зүрхэ сэдьхэлэй талаар темэнүүдые уран һайхан аргаар найруулан харуулха хэрэгтэ литература болон искусство элитэ ехэ амжалтануудые туйлаба гэжэ съезд тэмдэглээ. Литература болон искусствын асуудалнуудта партийна ёһоор хандахадаа, уран һайханай интеллигенцидэ энэрхы һэргэгээр хандаха. тэрэнэй зохёохы ажал хэрэгтэнь туһалхатаяа хамта, мүн шанга эрилтэнүүдые табидаг байха ёһотойбди. Энэ хэрэгтэ эгээлэй баазаар хандажа болохогүй гэжэ. тиин бодото оюун бэлиг гээшэ шухаг үзэгдэдэг зүйл. тиимэһээ тэрэнине анхаралтайгаар бөөмэйлэн хүгжөөхэ, шэглүүлхэ ёһотой гэжэ парти тоолоно.

КПСС-эй XXV съезд совет обществын политическэ гүрнмай хүгжэлтын шухала асуудалнуудые, иланхаяа Соведүүдэй ажал ябуулгын, бүгэдэ арадай социалис гүрэнэй шэнжэ шанар болон демократине саашадань нарижуулха, манай гүрэнэй болон нинтын ажабайдалай эрхын үндэһые бэхижүүлхэ, тэрэ тоодо СССР-эй шэнэ Конституциин проект табиха хүдэлмэрине шангадхаха тухай асуудалнуудые хаража үзөө. Манай ороной бэеэ хамгаалха шадалые улам бэхижүүлхэ, совет арадай амгалан ажалые хамгаалагша, бүгэдэ нинтын эб найрамдалан түшэг түлгуури болоһон Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые улам нарижуулха гэһэн партиин бэелүүлдэг хараа шугамые съезд һайшаагаа. Профсоюз, комсомол болон нинтын бусад эмхинүүд хадаа совет политическэ гүрнмай таһаршагүй хубинь гэжэ парти тоолодог. обществын бүхы хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые улам олоор хабаадуулха тушаа. манай гүрэн түрын демократическа үндэһэ һуурине саашадань хүгжөөхэ, хүн бүхэнэй али бүхы талаараа хүгжэн һалбарха арга боломжо байгуулха тушаа оролдолго гаргажа байдаг юм.

Дэлхэйдэхи байдалда, манай партиин уласхоорондын ажал ябуулгада съезд ехэ анхарал хандуулаа. КПСС-эй Центральна Комитедэй, ЦК-гай Политбюрогой, нүхэр Л. И. Брежневэй энэ талаар хэһэн үрэ ехэтэ ажалые нэгэн дуугаар һайшааха зуураа Советскэ Союзай уласхоорондын байдал хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи болонхой гэжэ съезд онсолон тэмдэглэһэн байна. Дүрбэдэхи арбан жэлэй туршада манай арад зон энхэ амгалан байдалда ажаһууна. Дэлхэйн социализмын байдал нилээд бэхижэжэ, капитализмын байгуулалгада орходоо нинтын шэнэ байгуулалтын барагдашагүн ехэ зохёохы хүсые, үндэһэн шухала бүлюу талануудые гэршэлэн харуулна. Мүнөө үедэ капитализм нинтэ кризисээр улам гүнзэгыгөөр нэрбэгдэжэ, тэндэ ажалгүйдэлгэ үргэдэжэ, мүнгэнэй сэн унана, арад зондо улам ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. Капиталис дэлхэйдэ өөрынгөө эрхын түлөө, гүрэнэй монополис капиталай мүлжэлгэ дарлалтада эсэргүү ажалшадай тэмсэл улам шангадана. коммунис партинуудай нүлөө дээшэлнэ. Национально сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй туйлаһан илалтанууд бэеэ даанхан байдалтай болоһон оронуудай үмэнэ хүгжэлтын шэнэ зам нээнэ. Революционно демократическа, империализмда эсэргүү хүдэлөөн улам ехэ дэлисэ хэмжээтэй боложо байнхай.

Нинтын элдэб байгуулалтатай гүрэнүүд эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байха ёһотой гэһэн ленинскэ бодолдо түшэглэхэ зуураа. КПСС-эй XXIV съездын дэбжүүлэн табиһан Эб найрамдалай программа бэелүүлхын түлөө эдэбхитэй ябуулга эрхилнэ. Мүнөө үедэ түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха гээшэ уласхоорондын харилсаандахи гол шэглэлынь болонхой.

XXV съезд уласхоорондын оршондо КПСС-эй бэелүүлхэ Эб найрамдалай программын таһаршагүй үргэлжэлэл ба хүгжэлтэ болохо шэнэ зорилгонуудые тодорхойлбо. Энэнь эб найрамдалай түлөө. дэлхэйн холбоо харилсаанай, арадуудай эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалай түлөө саашадаа тэмсэхэ программа болоно. Советскэ Союзай. мүн гэрээнтэй харилсан ажалладаг социализмын аха дүү бусад оронуудай, эб найрамдалда дуратан бусад гүрэнүүдэн гадаадын политикань энэ зорилго дүүргэлгэдэ саашадаашье зорюулагдаха юм. Революционно нангин уялгадаа үнэн сэхэ байдаг совет коммунистнууд эб найрамдалан түлөө тэмсэнэ, саашадаашье тамсэхэ юм. Эб найрамдал гээшэ бүхы арадуудта агууехэ аша туһатай зүйл. мүнөө үеын хүн түрэлтэнэй дэбжэхэ шухала эрхэ нүхэсэл мүн.

КПСС, совет арад манай нинтын агууехэ. һайн һайхан уг зорилгонуудай түлөө хамта тэмсэдэг нүхэдтэеэ эдэбхитэй һайн холбоо барисаатай, һабал нагэтэй байха гэһэн ленинскэ уг заншалнуудые хэлбэришэгүйгөөр саашадаашье баримталха. марксизм-ленинизмын гол ёһонуудай нэгэн бологшо пролетарска интернационализмда хододоо үнэн сэхэ байха юм. Компартинуудай. бүхы хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түгэс хүсэтэ. шалгагдамал зэбсэг бологшо пролетарска интернационализмые хамгаалха гээшэ марксист ленинец бүхэнэй нангин уялгань мүн гэжэ совет коммунистнууд тоолоно.

КПСС-эй уласхоорондын ленинскэ политика бүхы арадуудай үнэлэһэн аша туһагай таарал дана. Иимэ политика ерээдүйдэ ехэ илалта туйлаха боломжотой.

XXV съездын бүхы хүдэлмэринь КПСС-эй бата бэхи ленинскэ сурталай политическэ нэгэдэлээр нэбтэрэнхэй байгаа. Энэ хүдэлмэридэ партиин хамтын гүн сэсэн ухаан, тэрэнэй зохёохы шанартай ажал хүдэлмэринь, арад зондо. коммунис дээдэ зорилгонуудта гайхамшаг үнэн сэхэ байһанинь харагдаа. Съездын делегадууд манай обществын ажабайдалай шухалын шухала асуудалнуудые эдэбхитэйгээр, ажал хүдэлмэрнин, нүхэд ёһоной оршон байдалда зүбшэн хэлсээ, олоной дүй дүршэлөө анхаралтайгаар, бодото һайнаар шэнжэлээ, партиин үмэнэ байһан зорилгонуудые хаража үзөө.

«Манай ленинскэ партиин түүхэдэ гайхамшаг хэдэн олон съезднүүд болоһон юм. Съезд бүхэн парти болон ороной ажабайдалда шухала шата болодог байгаа. Тиин, нүхэд, XXV съезд тэдэнэй дунда дабтагдашагүй онсо һууриие эзэлхэ байһандань ямаршье һэжэг үгы. Юундэб гэхэдэ, энэмнай ехэ үйлэ хэрэгүүдэй съезд боложо, юумые бодотоор сэгнэн шэнжэлһэн, ажал хүдэлмэрнин эрхэ байдалда. өөрынгөө хүсэндэ тэнюунээр этигэжэ байһанай, коммунизм байгуулха манай агууехэ хэрэгтэ. дэлхэйн дээрэ бата бэхи. үнэн зүб эб найрамдал тогтоохын түлөө манай тэмсэлдэ шэнэ илалтануудые туйлахабди гэжэ батаар этигэжэ байһанай эрхэ байдалда үнгэрөө бшуу!», — гэжэ мартын 5-да съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ нүхэр Л. И. Брежнев мэдүүлээ.

Бүхы парти, бүхы совет арад КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэрине, тэрэнэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые халуунаар, гүйсэд дүүрэнөөр һайшаана. Эгээл зүб ганса зам — үнэн зам, эрхэ сүлөөгэй зам, арадай аза жаргалан замые эдэ шиидхэбэринүүд бидэндэ заажа үгэбэ ха юм.

XXV съездын шиидхэбэринүүд алдарта шанэ хэрэгүүдые бэелүүлхэ хүсэтэ эршэдхэл мүн. Эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ гээшэ коммунист бүхэнэй. партийна организаци бүхэнэй. манай бүхы партиин нэрэ хүндын хэрэг мүн. Тэдэнэр ходоодо арад зоние толгойлжо ябаха ёһотой. Харин арад зомнай съездын шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон, социалис мүрысөө шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ, коммунис мандалгаа тойрон, улам саашадаа нягтаар жагсана.

Түрэл ленинскэ партиин сэсэн мэргэн ударидалгаар совет арад хүн түрэлтэнэй түүхэдэ эгээ түрүүшын коммунис общество байгуулха замаар бата найдамтайгаар урагшаа дабшана.

(«Правдын» мартын 8-най түрүү бэшэг).

...УРИН ТОСХОНОЙ
...ЭЛ ШЭНЖЭ ХУБИЛНА

... аймагай За... ...оной Совет, тэ... ...үйсэдком, депута... ... хэдэн жэлэй ... һуурин тосхонуу... ...адань хүгжөөхэ, ...босон түхэлтэй ...мар нилээд хү... ...лаа. Сомсовет ... онуудай түр... ...хэ болон посел... ...үүдэй дунда дэл... ...алис мүрысөөн... РСФСР-эй Ми... ...эй Соведэй, ... болон Буряадай Министрнүүдэй ... облпрофсоведэй ... Улаан тугууд... ...эн юм.

...оведэй харьяата ... Ленинэй нэрэм... ...оз, Загастайн дун... ... «Сельхозтех... ...дэлэй отделени, ...ые оньһожоруул... үрэ жэмэсэн ... участогай боль... ...р замаи станци ... хэдэ хэдэн эм... ...анууд түбхинэн...

... Тохой урданай... ...сидоо, танин даша... ...ой. һүүлэн үедэ ... городтол адли ...түхэлтэй болоо,— ...архидынь хэлсэ...

...оо болбосон түхэл... ...талаар зарим ... хэгдээ.

... гудамжын түхэл ...билаа. Жэшээ бол... ...онойнгоо Ленинэй ... гол гудамжа ... Энээнэй урда ...сонхотой гэрнүүд ...ын саана далда... ...түхэл муутайгаар ...олэй. Гудамжын набтар, шабарлиг газарта хайр шоройн адхажа, хабтагай хара харшануудыень задалжа, шэнэ түхэлэй штакетнигуудаар хорёолхо гэжэ шиидхэгдээ һэн. Мүнөө гэрэйнгээ газаагуурхине шэрдэн сагаадаад байхадань, гудамжанууд уужам һаруул, угаа зохид болонхой. Үнгэрэгшэ дүрбэн жэлдэ эндэ 6 мянга гаран сагдуул модод һуулгагдаа. Тэдэ модод хабар зунай сагта намаалан ногооржо, сэсэглэн һалбархадаа хүнэй нюдэндэ дулаахана үзэгдэдэг болонхой. Гудамжын хоёр талаар түмэрбетон баханануудта үдэрэй гэрэлтэй лампанууд һуулгагдаа. Гудамжа асфальтаар хушагдаа. Ленинэй, Железнодорожно, Бестужевай Пионерскэ, Тохойн нэрэмжэтэ гудамжанууд мүнөө үеын шэнэ тосхоной түхэлтэй болоо. Хуушан правленитэй зэргэлээд правлениин хоёр дабхар шэнэ байшан хиршисээр баригдаа. Хуушаржа харлад гэһэн правлениин хоёр дабхар байшангые газаа талаһаань гадарлан шэрдээ. Загастайн дунда һургуулиин хуушан корпус мүн лэ шэнэлэн һэльбэгдэбэ.

Һургуулиин хашаа соо спортын шэнэ түхэлэй зал баригдаа. «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй оршондо 16 байратай хоёр дабхар гурбан гэр бодхоогдоо. Эдэ гэрнүүдтэ хото городтол адли канализаци, халуун, хүйтэн уһатай водопровод, гэр дулаасуулха түхеэрэлгэнүүд түгэс бии. Энэ багта хоёр байратай арбан дүрбэн гэр ашаглалгада тушаагдаа. 250 хүнэй һууритай шэнэ клуб баригдажа. соёлой гуламта тойруулан дүрбэн гектар талмайда, сэсэрлиг гаригдаа. Тэрэшэлэн спортын талмай, зунай кинотеатр, мүн хатар нааданай талмайнууд түхеэрэгдэнхэй. Хото хүдөөгэй хоорондохи илгаануудай нигэжэ бага боложо байһанда баясангүй байхын аргагүй.

Булаг, Тохой, Озерный, Ягодныи һүнэй, гахайн фермэнүүдые, тракторно-таряан ажалай бригадын хээрын станцине, эхэ хонидой отаруудай бригадануудай буусануудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ажал хэгдээ. Малшадай 12 хуушан гэр заһабарилагдаа.

Һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада дүн хамта 1600 гаран дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдаа, табин зургаан бүлэ шэнэ гэрнүүдтэ түбхинөө.

Олонинтэ гээшэ ехэ хүсэн мүн. Тиимэһээ тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо асуудалда олониитые эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ угаа шухала. Энэ хэрэгтэ багшанар болон һургуулиин үхибүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулхаар байна. Загастайн дунда һургуулиин һурагшад колхоздоо яһала туһалдаг. Гэбэшье, һургуулиингаа газаагуурхине, бүхы тосхоноо гуримшуулха хэрэгтэ үшөөл дутуу зүйлнүүд бии.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл соо, XXV съезд дээрэ хүдөөгэй һуурин, тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо асуудалда ехэ анхарал, табигданхай. Тиимэһээ Загастайн сомоной Соведэй, тэрэнэй гүйсэдкомой, депутадуудай энэ талаар ябуулжа байгаа хүдэлмэри һонирхолтой.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

... аймагай ажал... ...дан Сове... ...тэ байгаа... ...г хамгаалха ту... ...алнууд үе-үе бо... ...шэн хэлсэгдэжэ ...

...айһан ... Соведэй ээлжээ... һаяхан болоходо, ... баялигай яма... ...гдажа байһан ...удалнууд зүбшэн ...

... баялиг хам... тэрэнние зүбөөр ... асуудалнуудта гү...

БАЙГААЛИИН БАЯЛИГ ХАМГААЛХА

рэнэй, нютагай органууд һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ анхарал хандуулдаг боложо байна гэжэ элидхэлшэд болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Газарай үрэжэл һайжаруулха, ургамалай ургаса һайнаар харууһалха, ой модоной баялиг хамгаалха тухай асуудалнууд хэлсэгдээ.

Ой модоной хуули бусаар отологдодог тухай депутадууд сесси дээрэ шүүмжэлээ. Ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэд болон тэдэнэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд ой модо отолхо гурим һайнаар хинан шалганагүй, ой модо хуули бусаар отолхо, урадхал уһа болон нуур сөөрэмүүдые ариг сэбэр байлгаха тушаа зохихо хэмжээ абанагүй гэжэ сесси дээрэ элирүүлэгдээ.

Ц. РИНЧИНО.

Танние ямараар хангаанаб?

Хүн зоной үргэн хэрэглэмжын эд бараа саг соонь асаржа худалдаха, иланхаяа тосхон. һууринһаа холо байдаг түүртэ, фермэнүүдтэхи малшадые хэрэгтэй юумээрнь һайнаар хангаха гээшэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилгонь болоно.

Бадма Лопсонович Игнаев Тоорын сельподо (Түнхэнэй аймаг) автолавкын наймаалагшаар олохон жэлдэ магтаалтай хүдэлжэ байна.

Юһэдэхи табан жэлдэ наймаалагша нүхэр Игнаев һайн үрэ дүн туйлажа, эд бараа наймаагаа эрьесын түсэбые үлүүлэн дүүргээ һэн. Эрхим ажалайнгаа түлөө «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгтэ, «Шэн габьяата ажалай түлөө» медальда хүртөө, һаяшаг Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Л. Игнаев.

ЗАХИЛШАД УРМАШАДАГ

Би арбан жэлэй туршада сабхишанаар ажалланаб. Үшөө һургуулида һуража байхадаа, сабхишан болохо дуратай байһанби. Багынгаа энэ хүсэл эрмэлзэл бэелүүлжэ, сабхишанай һургуулида ороо һэм.

Бэедээ тааранги, гоё һайхан гутал хэн үмдэхэ дурагүй байхаб даа. Һүүлэй үедэ манай Бэшүүрэй аймагай хүн зоной ажаһуудалан эрилтэ хангадаг комбинадта захилагшэд олошороо. Энэ юу хэлэнэб гэхэдэ, сабхишаднай бэедээ эрилтэ ехэтэйгээр хандажа, шанар һайнтайгаар хүдэлхые оролдодог болонхой.

Коллективтэмнай хамта наймаи хүн хүдэлдэг юм. Һара бүри абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг бэрхэ бэрхэ сабхишад манда олон.

Жэшээ болгон Фетис Михайлович Разуваевые абажа даа. Энэ нүхэрнай гуша гаран жэлэй туршада сабхишанаар хүдэлнэ. Намаиешье баин дүй дүршэлдөө нилээдгүнхэн һурганан байха. Тэрэнэй гараар гараһан сабхишад хэзээдэ шалгардаг. Иимэ хүнэй коллектив соомнай хүдэлжэ байһаниинь һайшаалтай. Урин налгай хандасатай Фетис Михайловичай хажууда хүдэлһэн хүндэ хэзээдэ хүнгэн, ажалшье урагшатай ябадаг. Тэрэ һара бүринингөө нормые 120 процент хүрэтэр дүүргэдэг. Тэрээндэ захил хэхэ дуратайшуул ехэ олон юм.

Би һүүлэй үедэ түргэн захилай гуталнуудые оёдог болонхойб. Яаралтайгаар оёгдохо юумые саг соонь бүтээжэ үгэхэдэ, хүн зон дуратайшье, урматайшье байдаг.

Г. ГНЕУШЕВ.

ВДНХ-гай шанда хүртэгшэд

НАЙДАМТАЙ ХҮН

Гартаа модо тулаһан бага найгалзан татаад ябадаг, хүдэршэг сула бэетэй, түхэрээн улаан шарайтай хүн хонидон хойноһоо аалихан гэшхэлнэ. Малгайнь хоёр шэгэбшэ сэнтэшэнхэй, сайбалзаха юм.

Танилсабабди. Энэмнай Загаһатын совхозой бэрхэ хонишодой нэгэн Матвей Алахаевич Шабанов байба. Тэрээн тухай урда гээнь яһала дуулаһан байгааб. Энэ хонишон нёдондо эрхим үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө ВДНХ-гай бронзо медаль болон үнэтэ бэлэг шан абаа.

— Матвей эдоол найдамтай хонишодоймнай нэгэн гээшэ. Үбһэ тэжээлээр таһалдашоод, хонидоо тураажархёод байна аа гү гэжэ тэрээн тухай хэзээдэшье һанаагаа зоболтогүй юм, — гэжэ совхозойнь ахамад зоотехник Доржо Батомункуев хэлээ һэн.

Нэрээшье хонишодой бүү сада дүтэлөөдхихэдэ бүхы байра байдалынь дарагаа зохид, хамаг юумэнэйнь гуримтай гэжэ абаһаар мэдэгдэнэ. Хэлтыһэн, найгаһан нэгэшье хана, хаамжа харахагүйт. Эндэ хашаа, хорёоһоо холо хоно ехэ гэгшын түмэр амһарта соо бүлеэдхэгдэһэн панһаа уурал бааяна. Һубарижа ерэһэн хонид ута хобооһоо бүлеэхэн уһа уугаад лэ ошонод. Тээ саанань олон гоото нарии ута хобоонууд соо обёос адхагданхай байна. Тэдээн тээшэ хэдэн хонидон даб гэхэлээрнь. ахалагша хонишонон нүхэр Цырен-Ханда Найдановна «Хулан гэнэм'» гэһээр гүйдэлөөрөө ошожо, гэдэргэнь бусаана. Бүхы хонидойнгоо һайса уһалһан хойнонь лэ обёосоо эдюулнэ.

— Эдэмнай мэнэ хурьгалхаяа байһан хонид бэшэшье һаа, баһал харууһа ехэтэй амитад юм. Юуб гэхэдэ, бидэ түрүүн хабар эхэһээ таһалагдаһан жаахан эмэ хурьгадые даажа абаад, зуһаг болоторнь түлжүүлээд, ондоо хүндэ тушаадаг зомди. Хурьган байхаһаа хойшо һайн харууһа, тэжээл дээрэ байлгагдажа томо болгогдоһон зуһагууд тобир сула, түл барисагай, нооһошье ехэтэй эхэ хонид болодог ааб даа,— гэжэ Матвей Алахаевич хөөрэнэ.

— Харын эдэнээ, Матвей, үдэрэй ута болоһонһоо хойшо хониднай хараа байса ехэ хээли орохой бэлшээриһээ ерэнэл, — гэжэ Цырен-Хандань урмашана.

— Энэ урагшаа бургааһанай захаар хагдан яһала бии лдаа. Теэд трактор асаруулжа үшөө нэгэ бэлшээринингээ саһа хамуулха болоо хабди. Һүүлэй үедэ саһанай дээгүүрхи хатуу болоод, хонидто туруугаараа малтахадань бэрхэтэй болоо, —гэнэ ахалагша хонишон.

Оройдоол хоёр хүн 630 гаран хонидые үбэл, зунгүй харууһалжа байбашье, үһөө тэдэнэйнгээ эдихэ үбһэ тэжээлыень өөһэдөө бэлэдхэдэг юм. Үбэлэйнгөө буусын хажууда 80 гектар сабшалан даажа абанхай. Намартаа, үбэлдөө, хабартаа тэндээ мори тэргэ, шаргаар шэбхэ зөөгөөд, зундаа баһал өөһэдөө тэрэнээ уһалдаг. Тэрэшэлэй зундаа Матвей Алахаевич һургуулида һурадаг бага үхибүүдээ дахуулаад, түрэл гаралаа хэлээд, сабшалангайнгаа үбһэ сабшажа, хуряажа абадаг байна. Тиигэжэ жэл бүри өөһэдынгөө хүсөөр 450—500 центнер үбһэ бэлэдхэдэг, Хонидоо түхэреэн жэл соо гол түлэб бэлшээжэ ондо оруулна.

Хэнэйшье мэдэнээр эхэһээ һая таһалагдаһан жэжэ хурьгадые тушаажа абаад, нэгэшье толгой тарзада оруулангүй гурбан жэл соо харууһалжа, бэеэ хүсэһэн томо зуһаг хонид болгохо гээшэ харюусалгатайхан хэрэг. Арба гаран жэлдэ хүдэлхэдөө Матвей Шабановтан нэгэшье хонин гарзалуулаагүй, жэл бүри хонидһоо нооһо ехээр хайшална. Нёдондо түлгэ бүхэнһөө 3,2 килограмм нооһо абаа. Харин түсэбынь 2,7 килограмм байгаа.

Һүүлэй арбаад жэлдэ Загаһатын совхоздо хонидой үүлтэр һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Нэн түрүүн имагтал нэгэдэхи, хоёрдохи классай нарин нооһотой, бэеэр томо хонидой түл — эрэ, эмэ хурьгадые тэмдэглэжэ абаад, һүүлдэнь тэдэнние илгажа, тусгаар һайн харууһанда табидаг болоо һэн. Тэрэнэй ашаар 1970 ондо совхоздо элитэ болон нэгэдэхи классай хурьган хүсануудайнь, пайн эмэ түлгэнүүдэйнь тоо урдынхиһаа 2,3—3 дахин олон болоод байгаа. Гансахан нёдондо эмэ ажахы һайн үүлтэрэй 800 хонидые ондоо колхоз, совхозуудта худалдаа. Эрхим шанартай нооһо ехээр худалдадаг болоһоной ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ совхоз 84 мянган түхэригэй сэбэр ашаг олзо оруулаа һэн.

Энэ амжалтада хонишон Матвей Шабановай хубита яһала бии. Эхэ хонидые харууһалжа, искусственна аргаар үрэжүүлээд, тэдэнһээ хурьга абадагшьегүй һаа. тэрэ ажахынгаа һүрэгые саашадань олошоруулхын тула һайн эмэ зуһагуудые түлжүүлжэ, эхэ хонидой отаранuудта үгэнэ ха юм. Арба гаран жэлдэ тэрэ Цырен-Ханда нүхэртэеэ олохон мянган эмэ зуһагуудые совхозойнгоо һүрэгтэ нинилүүлһэн байха.

Ажалдаа, ажабайдалдаашье амжалтатай, хаанаашье нимэл урагшатай һайн ябадаг зон лэ даа.

М. НАМЖИЛОВ.
Хэжэнгын аймаг.

ХЭНШЬЕ, ЮУНШЬЕ МАРТАГДААГҮЙ

АЛДАР СОЛЫН ОРДЕНТО

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ комсомолой гэшүүн Энгельсина басаган 17 наһатай байгаа. Тиигэбэшье, һайн дураараа фронт ошохо гэжэ военкомадта хандахадань, наһаа гүйсөөгүйш гээд сэрэгэй албанда абаагүй бэлэй. Жэл үнгэрөөд байхада, 1942 ондо Энгельсинын хүсэл бэелүүлэгдэжэ, сэрэгэй албанда абтаһан байгаа.

Энгельсина Шулунова Красноярск хотодо сэрэгэй хэлхээ холбооной училищида гурба һарын һуралсалай курс онсо һайнаар дүүргэжэ, телеграфай «Морзе» аппарадай телеграфистын мэргэжэлтэй болоо һэн. Тиигээд 976-дахи хэлхеэ холбооной батальондо томилогдобо. Тэндэһээ залуу басаганай фронтын ута харгы зам эхилээ бэлэй.

Воронеж хото шадар немец фашистнуудай урдаһаа түрүүшынгээ тулалдаанда хабаадалсаһан байгаа. Украинын 1-дэхи, 2-дохи фронтнуудта ябажа, үсэд шанга байлдаанай дүлэн соогуур хоёр жэлһээ дээшэ хугасаа соо дайсантай олон удаа тулалдаанда хабаадалсаһан байна.

— Хоёр жэл соо фронт дээрэ байлдаһан үедөө танай ой ухаанда хадуугдаһан эгээл онсо юумэн юун байгааб? — гэһэн асуудалда, Энгельсина Ефимовна иигэжэ харюусана:

— Дайн гээшэ аюултайшье юумэн гээшэл даа. Тэндэ үзэһэн олон ушаралнууд хэзээдэшье мартагдахагүй. Фронтын байдалһаа өөрынгөө үзэһэн олон ушаралнуудһаа зүбхэн хоёрыень абажа дурдаһуу.

1943 оной һүүл багаар манай сэрэгшэд Украинын нэгэ һуурин тосхон сүлөөлһэн юм. Тиихэдэ тэрэ тосхониие эзэлжэ байһан фашистнууд тэндэһээ гарахадаа нютагай олон совет хүнүүдые алажа, хүүрыень нэгэ хонхор дүүрэтэр хаяһаниие үзөө һэмди. Тэндэнь жаахан хүүгэдэй, үбгэд, хүгшэдэй хүүр олон байгаа һэн.

Хоёрдохинь: Румынида манай дивизи айхабтар хүндэ байлдаа хэжэ байба. Бидэнэй зэргэһээ унаһан, шархатаһан хүнүүд ехэ олон һэн. Тиихэдэ хэлхеэ холбоошод байһан бидэниие шархатагшадта эмнэлгын туһаламжа үзүүлхыемнай эльгээбэ. Тэрэ үедэ дайсан дахин добтолжо, шанга тулалдаанай болохбдо, бүлэг сэрэгшэдтэй хамта добтолгодо оролсоо һэм. Тэрэ шанга байлдаан намда хэзээдэшье мартагдахагүй. Тэндэ дайсанай һомондо дайрагдажа шархатаһан байнаб.

Байлдаанда шэн зориг, эрэлхэг баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө Энгельсина Ефимовна Шулунова Алдар Солын гурбадахи шатын ордендо, «Дайшалхы габьяагай түлөө» медальда хүртэһэн байна.

Мүнөө тэрэнэй энгэртэ засаг түрын дээдэ шагнал — найман орден, медальнууд яларна.

Дайнһаа хойшонхи үедэ Энгельсина Ефимовна Буряад орондоо энхэ тайбан сагай зохёон байгуулхы ажал дээрэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Түрүүшээр өөрынгөө фронтовой мэргэжэлээр — телеграфистаар хүдэлөө. Удаа тээнь уран зураашын мэргэжэлдэ һураад, мүнөө уран зураашадай мастерскойдо ажаллана.

О. ЦЫБИКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Э. Е. Шулунова.

АВТОРАЙ фото.

ЗАЛУУ ЭХЫН БУЛАН

АРХИҺАА ЭМНЭЛГЭ

Архиншадтай, алкоголизмтай эрид шууд тэмсэл хэхэ шухала. Архидалга хүн зоной ажабайдалда үнинэй нэбтэрһэн гэжэ мэдээжэ. Архи ууһан хүн хүхюун, хүнгэн зантай болодог, олон үгэ шашадаг юм. Үгышье гэбэл, үгэ дуу үсөөнтэй, сухалтай болоод ябадаг. Архидалгын хойшолонгынь тон ехэ. Гансахан архи ууһан дээрэһээ боложо, хэды олон хүнэй хуби заяан муу байдалда ороно гээшэб. Элдэб эсын муу аяг ааша гаргажа, гэр бүлэеэ шуулюулжа, хэзээшье оһолтой байдалда ороһон байдаг.

Манай гүрэн архидалгатай саг үргэлжэ хатуу тэмсэл ябуулдаг. Энэ талаар орон доторнай олон тоото эмшэлэлгын эмхи зургаанууд хүдэлжэ байдаг юм. Врачнуудай харууһан доро архиншад эмшэлэлгэ гаража, элүүр энхэ боложо, гэр бүлэдөө бусадаг. Врачнууд архиншадые архинда ойгүй болгодог, бэе махабадыень һайжаруулдаг юм.

Иимэ эмшэлэлгын эмхи зургаанууд үйлэдбэринүүдтэй, милицитэй, тэлэрүүлгын газарнуудтай ходо холбоотой байдаг. Харууһан доро байһан олохон архиншад хойшолонгүй эмнэгдэдэг юм.

Алкоголизмын уршагта асуудалаар, эмшэлүүлгын удха шанараар элидхэл, хөөрэлдөөнүүд эмхи зургаануудта, предприятинуудта үнгэргэгдэжэ байдаг.

Эмнэлгэдэ гол түлэб архида шунаһан, ороһон хүнүүд лэ хабаадуулагдадаг. Архиншад бэеэ зобоохоһоо гадна, гэр бүлэеэ шуулюулжа, амар заяа үзүүлхэеэ болидог, материальна хүндэ байдалда оруулдаг юм. Тиимэшүүлые һамгадынь дахуулжа эмнэлгын газарта ехэнхидээ асардаг.

Архида орогшодые эмшэлхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Гэр бүлынхидэйнь, врачнарай оролдолго үшөө бага. Энэ ушарта ехэ ехэ предприяти болон эмхи зургаануудта архиншадтай тэмсэлгын комиссинууд хүдэлдэг. Тиимэ комиссинууд архидалгын шалтагаанииие алиш талаһаань хаража үзэдэг юм. Тус комисси архиншадай гэр байра абахаяа байгаа һаань, оолюулха, нэмэлтэ түлбэриниень гү, али курортдо ошохо эрхыень хаһаха аргатай. Мүн салин хүлһыень хүдэлмэришэдэй эгээл һүүлдэ абхуулдаг.

Энэ талаар һайнаар хүдэлжэ байһан комиссинууд олон. Жэшээлхэдэ, прибор бүтээлгын заводой, нарин сэмбын комбинадай комиссинууд баян дүй дүршэлтэй болонхой. Архиншадтай үргэлжэ тэмсэл хэжэ, аргалууһан хүнүүдые харууһан доро байлгадаг.

Һүүлэй гурбан жэлэй турша архиһаа гаргуулха дуратайшуулай тоо хоёр дахин нэмээ.

Г. ЛЕУТИН,
республиканска психоневрологическа диспансерэй врач.

Буряадай хүдөө ажахын институдай дэргэдэ һуралсалай научна-анатомическа музей нээгдэнхэй юм. Тус институдай багшанар, студентнэрэй оролдолгоор бии болгогдоһон энэ музейдэ гансашье манай буряад нютагта амидардаг амитадай бэшэ, мүн Зүүн зүгтэ, Номгон далайда ажа амидардаг олон ондо-ондоо амитадай, загаһануудай араг яһан студентнэрэй һуралсалдань ехэ туһа хүргэнэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ХОККЕЙ

«АЛТАН ШАЙБЫН» ШАНГ[У]

«Алтан шайба» гэжэ клубай шанда хүртэхын түлөө эдиршүүлэй дунда Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлэлтын мүрысөөн республикын 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой елүүр дээрэ болобо.

11 командын эдир хоккеистнүүд түгэсхэлэй энэ наадада хабаадаа. Мүрысөөн наһанай гурбан бүлэгөөр үнгэргэгдэһэн байна.

Мяха-консервын комбинадай һууриндахи хүүгэдэй секторэй (ДСМ) эдиршүүл бүхы уулзалгадаа шүүжэ, Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ түрүүшынхеэ хүртэбэ. Эдэнэй тренер В. Воротников багашуулай амжалтада ехэ габьяатай юм. «Олимпиец» — хоёрдохи, Сэлэнгын аймагай «Метеор» гурбадахи һууринуудые эзэлээ. Сэлэнгынхидэй вратарь — Гусиноозерск хотын 4-дэхи классай пионер хүбүүн Вова Чеповской эдиршүүл сооһоо эрхим бэрхэ вратарь гэжэ тоологдобо. Хоёрдохи жэлээ удаа дараалан иимэ нэрэ солодо хүртэхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ даа. Наһанай энэ бүлэгтэ Андрюша Кобылкин, Олег Жеребцов («Олимпиец»), Алеша Чирков («Метеор») болон бусад илангаяа һайнаар наадаба.

Дундуур наһатан сооһоо Железнодорожно районой «Ленинец» команда (тренерынь В. Никифоров) илаа. Улаан-Үдын 51-дэхи һургуулиин 5-дахи «Б» классай һурагшад Б. Банзаров, В. Никитин командынгаа илалтада хубитаяа оруулба.

Авиационно заводой һууриндахи гэр байрын 4-дэхи управлениин «Орленок» гэжэ хүүгэдэй клуб — хоёрдохи, «Метеор» гурбадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Аха наһанай бүлэгтэ Ок-[тябрьска районой] ...

ФУТБОЛ

ШЭНЭ СЕЗОНОЙ УРДА Т[Э]

Үнгэрһэн 1975 ондо манай оронойн футболистнууд эрхим амжалга туйлажа шадаа һэн. Киевэй «Динамо» команда кубок абагшадай кубогта болон дээдэ зэргын кубогта хүртэхын түлөө эхилһэн наадада, мүн Советскэ Союзай суглуулагдамал команда зургаадахи бүлэгтэ Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө наадахадаа илажа гараһан юм. Тиин Монреальда үнгэргэгдэхэ Олимпиин наадада хабаадалсаха болоһон байгаа.

Хилын саадахи оронуудай спортын газетэнүүд Совет оронoй футболистнуудта түрүүшын гурбан һууринуудай нэгые эзэлхэ ха гэһэн һанамжаяа бэшэнэ. Добтологшо Олег Блохин Европын эрхим футболистнуудай тоодо оруулагдаһан байна. Сэхыень хэлэхэдэ, 1974 ондо үнгэргэгдэһэн наадаһай дүнгөөр манай оронoй футболистнууд 24-дэхи һууриде гаргагдаһан байгаа.

— Танай һанамжаар иимэ түргөөр урагшаа дабшаһан ябадалые яагаад тайлбарилхаар бэ? — гэһэн асуудалтайгаар бүхэсоюзна спортын комитедэй футболой управлениин начальнигай орлогшо, спортын габьяата мастер Никита Симонянда ТАСС-ай корреспондент В. Левинсон хандаа.

— Нэн түрүүлэн, Киевэй «Динамо» командын шадамар футболистнуудһаа оронoй суглуулагдамал команда байгуулха гэһэн зүб шиидхэбэри абтаһан байна. Хоёрдохёорнь, үнгэрһэн жэлдэ манай футболистнуудай тренернүүд һуралсал-һорилгоёо хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар, эмхи гуримтайгаар үнгэргэдэг, хэшээл бүхэнөө һонирхолтой байхын тулада һанаагаа табидаг, футболистнуудынь һорилгодоо оролдосотойгоор, харюусалга ехэтэйгээр хандадаг болоһон байна гээшэ.

Эдэ бүгэдэһөө уламжалан, һайн команда гүүлхээр, эрхим классай футболистнуудтай боложо шадаабди. Урдандаа манай тренернүүд болон футболистнууд дэлхэйн эрхим командануудай наада дууряахые, һайн талыень өөһэдтөө нэбтэрүүлхые эрмэлзэдэг байгаа. Харин Киевэй футболистнууд алишье командада үзэгдөөгүй, өөрын гоё һайн наадатай футбол үнгэрһэн жэлдэ харуулаа бшуу. Киевэй команда һайнаар наададаг футболистнуудые зүбөөр шэлэжэ абаа гээд заримашуул хэлсэдэг. Нээрээшье эндэ эрхимээр наададаг футболистнууд олон. Зүгөөр эдэнэр «Динамо» командада наадахадаа өөһэдынгөө һайн талые харуулжа шадаһан байна. Эндэ командын тренернүүдэй габьяань ехэ. Эдэнэрэй ашаар футболист бүхэн өөрынгөө хүсэ шадал шадабари мэргэжэлээ харуулхые оролдодог, эрмэлзэдэг болоһон байха юм.

— Хилын саагуур наадахадаа манай футболистнуудай туйлаһан амжалтанууд эли. Зүгөөр оронoй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэдэг наадануудхэр зэргэ һонирхолтой болоо гээшэб?

— Оронoй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэдэг наадануудяһала һонирхолтой болоо. Энээндэ ямаршье һэжэг байхагүй. Эндэ Киевэй футболистнууд мүрысөөнэй дүүрэхэһээ хэдэн наадаар урид түрүү һуури эзэлһэн байгаа. Бусад командануудай дундаһаа Донецкын «Шахтёрые» тэмдэглэхэ хэрэгтэй ха. Эдэнэр орон доторoo хоёрдохи һуури эзэлбэшье, уулзалга бүхэнөө һонирхолтойгоор үнгэргэдэг, футболистнуудайнь шадабари яһала дээшэлһэн байха юм. Эрхим футболистнуудай нэгэн — Звягинцевай (байгша оноһоо тэрэ Киевэй «Динамо» командын бүридэлдэ абтаһан) удаа оронoй суглуулагдамал командын хамгаалагша Горбунов абтаба.

Москвагай «Динамо», «Торпедо» командануудяһала урагшатайгаар, һайнаар наадажа гараа. Илангаяа «Динамо» командын хүтэлбэрилэгшэд шадамар, бэрхэ футболистнуудые бэдэржэ олохододоо бусадһаа онсо шалгардаг. Эдэнэрһээ гадна, эрхимээр наададаг командануудай тоодо «Арарат» командые нэрлэмээр. Зүгөөр Ереванай футболистнууд үнгэрһэн жэлдэ нэгэ жэгдээр наадажа шадаагүй. Сэхыень хэлэхэдэ, олохон командануудиимэрхүү байдалтай.

— Манай клубуудай гол шалтагаан энээнһээ дулдыдана гээшэ гү?

— Үгы ааб даа. Бидэнэр һайнаар наадажа шадаха футболистнуудаар дуталданабди.

— Эдир футболистнуудые хүмүүжүүлдэг клубууд тухай эндэ хэлэхэеэ һанана гүт?

— Урдандаа тренер ябаһан хүн хадаа энэ асуудал дайрангүй үнгэржэ болохогүй ха. Юуб гэхэдэ, эдиршүүлэй командада һайн футболист гэгдэһэн спортсмен мастернуудта эрэхэдээ, «хамараа сохюулхаяа» һанадаг.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Дэлхэйн хэблэл олон тоото статьянуудые шэнжэлэлнүүдые толилходоо, КПСС-эй XXV съездын бүхэдэлхэйн түүхэтэ удха шанартай байһан тухай үргэнөөр тэмдэглэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн «КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зорилгонууд» тухай элидхэл научна коммунизмын теори ба бодото ажал ябуулгые баяжуулһан, холын ерээдүйдэ Советскэ Союзай али бүхы хүгжэлтэ дэбжэлтын харгы зам хараалһан, эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаанай түлөө, арадай сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа табиһан байна гээд тэмдэглэгдэнэ.

«Энэ документ хадаа гансал СССР-эй коммунистнууд ба ажалшадта бэшэ, харин дэлхэйн бүхы оронуудай коммунистнуудта, ажалша хүнүүдтэ ажал ябуулгынь хүтэлбэри болохо байһаниинь элитэ», — гэжэ БКП-гэй ЦК-гай орган — «Работническо дело» газетэ бэшэнэ.

«В. И. Ленинэй үндэһэ һууринень табиһан парти дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй гол хүсэн байгаа, мүнөөшье байһаар гэжэ КПСС-эй XXV съезд гүйсэд дүүрэнээр элирхэйлэн харуулба. Юундэб гэхэдэ, тэрэнэй бүхы ажал ябуулга эрдэм ухаанда үндэһэлэн, холын хараа бодолоор, политическэ бодото байдалаар тодорхойлогдоно, юундэб гэхэдэ, тэрэ бүхы дэлхэй дээрэ эрхэ сүлөөгэй ба дэбжэлтын түлөө хүтэлбэрилгые нэгэдүүлхэ, урмашуулха аргатай байһанаа саг үргэлжэ гэршэлэн харуулна, — гэжэ Берлинэй «Дер Морген» газетэ тэмдэглэнэ. — КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта программын гол тобшолнуудые XXV съезд дээрэ саашадань хүгжөөлгэ энээниие батална».

Америкын долоон хоногто нэгэ удаа гарадаг «Ньюсуик» журнал Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлые шэнжэлхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Советскэ Союзай экономикые саашадань хүгжөөхэ шэнэ түсэб табяа, уласхоорондын шахардуу байдал һулаpуулха политикадаа СССР-эй үнэн сахэ байһые үшөө дахин баталаа гэжэ тэмдэглэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон дотор хэлэгдэһэн амгалан ёһоор зэргэ оршохо, уласхоорондын харилсаа холбоо тогтоохо хараа шугамые КПСС-эй XXV съезд бүгэдын дуугаар һайшааһан байна гээд Лондоной «Таймс» газетэ бэшэнэ.

* * *

ТОКИО. Совет коммунистнуудай дээдэ хуралдаан дээрэ мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудта: бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хантаха, социальна ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай хоорондохи харилсаае хүгжөөхэ асуудалнуудта, СССР-эй экономико саашадань хүгжөөлгын түсэбүүдтэ гол анхарал хандуулагдаа гээд Японой газетэнүүд мэдээсэнэ. Дэлхэйн энэ районой байдалые тогтууритай һайн болгохын тула Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай дурадхалнуудые Советскэ Союз оруулһан байна гэжэ «Санкэй симбун» газетэ һануулна.

БАГДАД. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд хадаа бүхы арадуудай ажабайдалда айхабтар ехэ ушар хэрэг болобо гэжэ Ирагай Түрүү үзэлтэй национально-патриотическа фронтын дээдэ комитедэй гэшүүн Керим Ахмед мэдүүлээ. Ирагай арад, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы арадуудтал адли, экономикын, социальна ба соёлой асуудалнуудаар СССР-эй туйлаһан асари ехэ туйлалтануудаар омогорхон баясана. Советскэ Союзай саашанхи амжалтанууд шэнэ байдал байгуулхадань, национальна бэеэ дааһан экономикоёо хүгжөөхэдэнь бусад арадуудта, эдэнэй дунда манай арадта һайнаар нүлөөлхэ байна гээд этигэн найданабди.

(ТАСС).

ЖЕНЕВЭ

АДЛИ ТЭГШЭ, АЛИ АЛИНДАНЬ АШАТАЙ ТУҺАТАЙ ХАРИЛСААНАЙ ТҮЛӨӨ

ТАСС

Худалдаа наймаанай ба хүгжэлтын талаар ООН-ой конференциин (ЮНКТАД) Соведэй тусхай долоодохи сесси Нацинуудай ордон соо нээгдэбэ.

Соведэй гэшүүн, 68 оронoй делегацинууд, ЮНКТАД-та ородог гүрэнүүдэй адаглагшад, СЭВ-эй ба ЕЭС-эй, ООН-ой тусхай мэргэжэлтэй эмхи зургаануудай, уласхоорондын экономическа элдэб эмхинүүдэй түлөөлэгшэд сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

Болгариин делегациие толгойлогшо И. Анастасов социалис оронуудай үмэнэһөө мэдүүлгэ хэхэдээ, уласхоорондын шахардуу байдалай һуларалга, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүд бүхы дэлхэй дээрэхи экономическа харилсаае хүгжөөхэ, дэлхэйн оронуудай хоорондохи худалдаа наймаае үргэдхэн һайжаруулха байна гэжэ мэдүүлээ.

Али алиндань ашатай туһатай худалдаа наймаанай-экономическа харилсаае хүгжөөхэ талаар шэглүүлэгдэһэн ЮНКТАД-ай хүсэлэл оролдолгонуудые эдэбхитэйгээр дэмжэхын социалис оронууд бүхы гүрэнүүдые уряалба.

ПАРИЖ

ФРАНЦИИН КОММУНИСТНУУДАЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Франциин Коммунис партиин Политбюро эндэ мэдүүлгэ толилуулба. Кантональна һунгалтын мартын 7-ной түрүүшын турта ФКП ехэ амжалта туйлаа гээд энээн дотор хэлэгдэнэ.

Дуугаа үгэлгэдэ хабаадагшадай 22,8 процентнь гэхэ гү, али 2,368 мянган хүн ФКП-гэй түлөө дуугаа үгэһэн байна гээд тэрээн соо тэмдэглэгдэнэ. 1970 ондо болоһон һунгалтатай сасуулбал, 350 мянгаар олон хүн энэ партиин түлөө дуугаа үгэһэн байна. Һунгалтын хоёрдохи шатын урда тээ олонхи кантонуудта тэрэ нүлөөгөө улам ехэдхээ. Хүдэлмэришэнэй олонхи кантонуудта, мүн хүдөө нютагуудта, оронoй архи нэрэдэг урда хубида ФКП-гэй тала баригшад улам олошорһон байха юм.

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүд һунгагшадай 52 процентыень абажа, ехэ амжалта туйлаа.

Хархис хүсэнүүдэй ниилээд шанга харюу сохилто абажа байһыень эдэ һунгалта элирхэйлэн харуулна гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Мүнөөнэй олонхиин партинуудай кандидадуудые арад зон эрид буруушааһан байна. Хүдэлмэригүйшүүлэй тоогой улам олошоржо, мүнгэнэй үнын унажа, хүн зоной байдалай муудажа байһанайнь түлөө харюусалгатай хүнүүдые хото городуудай, һуурин тосхонуудай хүн зон эрид буруушаагаа.

Һунгалтын хоёрдохи турта Франциин юрын хүн зоной эрилтэнүүдээ хангуулхын тула ехэ амжалта туйлаха аргатай байһыень һунгалтын нэгэдэхи шатын дүнгүүд баталба.

Һунгалтын хоёрдохи турта бүхы демокрадуудай холбооной зүгһөө дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхыень хангуулхые ФКП-гэй Политбюро партиин гэшүүдые, организацинуудые уряалба.

НЬЮ-ЙОРК

АЙХАБТАР ШУХАЛА АСУУДАЛ

ТАСС

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха ООН-ой тусхай комитедэй сесси Нью-Йоркдо хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци дары зарлаха бүхы хэмжээнүүдые абаха гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй элидхэл дотор табигдаһан уряада социалис оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байна.

Энэ уряа хадаа эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэлэй совет программын гол хубинь болоно гэжэ Монголой Арадай Республикын түлөөлэгшэ Ц. Пунцагноров тэмдэглэхэдээ, Советскэ Союзай коммунистнуудай съездын суртал һургаалнууд, КПСС-эй XXV съезд дээрэ батадхагдаһан эб найрамдалта гадаадын политическэ хараа шугамые бэелүүлхын тула Совет гүрэнэй бодото хэмжээнүүд уласхоорондын байдалые саашадань һайжаруулгада, амгалан ёһоор зэргэ оршолгодо айхабтар ехэ нүлөө үзүүлхэ, мүнөө үеын гол шухала асуудал — зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха асуудал шиидхэхэ эрга олгохо гээд МНР-эй делегаци мэдүүлээ.

Хүгжэжэ байгаа гүрэнүүд зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци үнгэргэхэ һанал бодолые дэмжэнэ.

НЬЮ ЙОРК

К. ВАЛЬДХАЙМАЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха асуудал ООН-ой урда табигдаһан гол асуудал болоно гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм эндэ мэдүүлээ. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые болюулха талаар ООН-ой гаргаһан бүхы хүсэлэл оролдолгонуудые али бүхы талааpнь эдэбхитэйгээр дэмжэхые тэрэ уласхоорондын нэгэдэлые уряалба. Сэрэгэй гаргашануудые тааруу зохидоор хороохо, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр хуряаха шухала гэжэ К. Вальдхайм тэмдэглээ.

Дүтын Зүүн зүгэй асуудал хадаа эгээл орёо бэрхэшээлтэй асуудалнуудай нэгэниинь байһан зандаа гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь мэдүүлбэ. Энэ асуудалда хабаатай бүхы талын оролдолгын ашаар тус райондо амгалан байдал хангахын тула шухала зам бэдэрхэ хэрэгтэй гэжэ хэлэбэ.

Түбиин энэ хубидахи арадуудта өөһэдөө өөһэдыгөө тодорхойлхо эрхэ, бэеэ дааһан байдал олгохо гээшэ ООН-ой гол шиидхэбэринүүдэй нэгэниинь болохо ёһотой гэжэ К. Вальдхайм тэмдэглээ. Намибиин ба Родезиин (Зимбабве) талаар ООН-ой Аюулгүйн Соведэй ба Генеральна Ассамблейн шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ шухала гээд мэдүүлээ.

БЕЙРУТ

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Нэгэ хэды саг соо аалин намдуу байһанай һүүлээр Ливандахи байдал дахинаа түгшүүритэй болобо. Энээнэй шалтагааниинь юун бэ гэхэдэ, һүүлэй үдэрнүүдтэ Кубаиат гэжэ христиан тосхон шадар, оронoй хойто хубида, мүн ниислэл хото шадархи Джуни райондо зэбсэгтэ хёмороон, зүришэлдөөн болоһон байгаа.

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, хархис үзэлтэй христианска партинуудай ба эмхинүүдэй гэшүүд Бейрут — Триполи хотонуудай хоорондохи автомобилиин дардам харгы дээрэ баррикада хэжэ, энээгүүр ябаһан автомашинануудые зогсоожо, жолоошодойнь документнүүдые шалгана. Катаиб гэдэг хархис партиин фалангистнууд Бейрудһээ Триполи хото ородог харгы шадархи хэдэ хэдэн һуурин тосхондо сэрэгэй постнуудые бии болгоо.

Ниислэлэй районуудаар баррикаданууд хэгдэжэ, үдэшэндөө эндэ тэндэ буудалдаанай болохонь соностоно.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00439. Заказ №